

LEIDZIA LIETUVIŲ R. K.
LITERATūros DRAUGIJA, INC.
6802 SUPERIOR AVENUE
ENCLICOTT 4932
CLEVELAND, OHIO

LIETUVIŲ R. KATALIKŲ SA-
VAITRASTIS EINA KAS PENK-
TADIENIS. SPAUŽDINAMAS L.
R. KAT. SPAUDOS DRAUGIJOS
SPAUSTUVEJE
119 So. 22nd St., Pittsburgh, Pa.
Tel. HEMlock 3121

METAI VI ENTERED AS SECOND CLASS MATTEAT PITTSBURGH, PENNSYLVANIA U PITTTSBURGH, PA., Penkt., Liepos-July 16d. 1943 THE MOST POPULAR LITHUANIAN WEEKLY NEWSPAPER IN OHIO, No. 29
NDER THE ACT OF MARCH 3, 1879, R. NOV. 20, 1942, AT THE POST OFFICE MICHIGAN AND WESTERN PENNSYLVANIA

IVYKIŲ AIDAI

Lietuvių Visuomenės Domis Šiukiam Pittsburghe Konferencija.

Kaip tik Amerikos Lietuvių Taryba paskelbė šaukiant Pittsburghe rugsėjo 2-3 d. Amerikos Lietuvių Konferenciją, tuoj visi demokratinio nusistatymo lietuvių laikraščiai Amerikoje paskelbė konferencijai prielankius straipsnius.

Amerikos Lietuvių visuomenė taipgi rodo nepaprastai dideli susidomėjimą busima konferencija, nes visi geri lietuviai jaučia, kad tos konferencijos žodis turės be galo didelės svarbos Lietuvos atečiai.

Ant mūsų Amerikos lietuvių pečių šiandien sukrauta didžioji dalis Lietuvos vadavimo naštos, todėl mūsų pareigą vyriškai išverti ir nesuklupti po ta sunkia našta ir su lietuvių būdai priimami ryžtingumu atlikime istorijos mums skirtą užduotį.

Kiekvienos Lietuvių kolonijos veikėjo ir sąmoningiesnio lietuvių švenčiausia pareiga dalyvauti būsimoje konferencijoje arba atsitišti iš kiekvienos kolonijos pakankamą skaičių delegatų, kurie su pilnu atsakomybės jausmu spręstų tautos gelbėjimo problemas.

Smetoninkai ir bolševikai viename vežime,

Amerikos Lietuvių konferencijos sušaukimo idėjai iš esmės priešinasi tik bolševikai ir neskaitytos Smetoninkų grupelės.

Ir vieni ir kiti savo spaudoje pašiepia Amerikos Lietuvių Tarybos nusistatymus šaukti visuotinąją konferenciją. Daugelis gal paklaus iš kur toks tu dviejų grupių tikslų sutapimas?

Priežastį, kodėl Smetoninkai susėdo su bolševikais į vieną vežimą, atrasime, jei atsiminsime, kad ir vieni ir kiti yra diktatūros garbintojai ir juos į bendrą frontą suvedė neapykanta demokratinio nusistatymo lietuvių grupių.

Jie tame vežime tol drauge sėdės, kol demokratinis lietuvių frontas Amerikoje rodys didesnį veiklumą Lietuvos gelbėjimo klausimais. Smetoninkams yra peilis po kaklu Amerikos Lietuvių Taryba, kurią jie norėtų nutrinti nuo žemės paviršiaus ir jos vietoje užrioginti savo "Lietuvai Vaduoti Sąjungą". Aišku, kad dviejų vyriausių vadovybių negalės būti, jeigu liks Amerikos Lietuvių Taryba, tai turės su-

nykti "Lietuvai Vaduoti Sąjunga".

Smetoninkai matydami neišvengiamą mirtį savo ne-naturalaus kūdikio "Lietuvai Vaduoti S-gos", iš kailio neriasi norėdami pratęsti jos gyvybę ir niekina savo konkurentą.

Pagaliau Smetoninkai turėtų aiškiai žinoti, kad po šio karo fašizmas jokioje formoje negalės atgyti Europoje, todėl ir jų pastangos ugdyti profaštines irganizacijas yra tuščias laiko ir pinigų eikvojimas.

Kas nori tikrai Lietuvai gelbėti, tegul remia demokratinio nusistatymo organizacijas

Ateitis yra tu, kurie eina su demokratinio frontu. Todėl visi geri Lietuvos patriotai, visi nuoširdus savo gimtosios šalies mylėtojai, geriausiai pasitarnaus Lietuvai jei savo energija ir lėšas paskirs stiprinimui to demokratinio fronto. Visoks blaškymasis ir metymas pinigų rėmimui "tautos vado" globoje esančių profaštinių organizacijų yra aiškus savęs apgaudinėjimas.

Gerų lietuvių susidėjimas su fašistinio raugo draugijomis yra lygus narsaus kario kovai po bloga vėliava.

Toki veikėją arba karį laukia neišvengiamas nusivylimas. Todėl visi geros valios Amerikos lietuviai turėtų dar kartą rimtai apmastyti savo stantykius su profaštinėmis organizacijomis ir kol laikas nuo jų pasitraukti.

"Tautos vadas" ir jo bendra-keleiviai neturi jokios ateities būsimoje Lietuvoje.

Kiek tik žinių ateina per Švediją iš okupuotos Lietuvos, visos jos kalba apie lietuvių tautos vienigą nusistatymą atsteigti Laisva, Nepriklausomą ir Demokratinę Lietuvos Respubliką ir kad visų srovių ir partijų žmonės dabartinėje okupuotoje Lietuvoje, smerkia Smetoną ir buvusį jo režimą dėl begaliniai didelių klaidų praeityje.

Tomis pat informacijomis iš okupuotos Lietuvos, Smetonai nėra jokių vilčių daugiau atstoti Lietuvos Respublikos priešakyje, tad kuriems galams čia dar mums Amerikos Lietuviams su juo ceremonijomis.

Smetonai nėra daugiau joks koziškas Lietuvos laisvės byloje. Kas iš mūsų nori pagelbėti Lietuvai atkurti jos ateitį, turi stoti tuojau po demokratinio fronto vėliava

ir "tautos vado" bei jo bendrakeleivių vilionėmis sau galvos nekvaršinti. Amerikos Lietuvių Konferencija duoda, gerą progą kiekvienam lietuviui patriotui pasukti savo veiklą tinkama demokratine linkme.

Pora žodžių dėl Smetoninkų leidžiamos knygos "Timeless Lithuania".

Kol nematėm tos knygos, neko dėl jos turinio negalime pasakyti. Tik mus stebina jos brangumas. Nesenai "Kunigų Vienybė" išleido 300 puslapių knygą su pavelskais, kuri kainavo apie tūkstantį dolerių.

Smetoninkai garsinasi, kad jų leidžiama tokio pat didumo knyga "Timeless Lithuania", kuri kainuosianči \$4,000. Reiškia kas nors gerai pasipelnys visuomenės sąskaitai. Jeigu "Timeless Lithuania" bus gera knyga, tai ja galės kiekvienas nusipirkti kaip ji išeis. Kam tad duoti "tautiškoms vertelgoms išankst pasipelninti. Smetonininkai yra seni meistrai daryti biznį iš patriotizmo. "Timeless Lithuania" leidėjų skelbia, kad ją parašė buvęs Amerikos Ministeris Lietuvai O. Norem.

Iš Smetoninkų atkaklaus tos knygos piršimo visuomenei, reikia spręsti, kad p. O. Norem, kaip ir buvęs Amerikos Ambasadorius Rusijai, Joseph Davis, nepagalėjo gražių žodžių pagirti tu kraštų valdovus, prie kurių jie buvo akredituoti.

Bene bus ir p. O. Norem rašydamas savo knygą sekęs J. Davis metoda, pateisinti ir "išbaltinti" diktatorius. Jeigu taip būtų, tai išanksto galima sakyti, kad p. O. Norem knygos vertė bus visai nedidelė.

Kitas knygos silpnumas, tai tas, kad pats jos autorius dėl kokių tai svarbių priežasčių turėjo apiešti diplomatinę tarnybą ir šiandien yra nežymios protestonų bažnyčios pastorius, tolimame Amerikos užkampyje. Todėl vargiai ta taip Smetoninkų reklamuojama knyga turės tokios didelės reikšmės Lietuvos prisikėlimui.

Teisybės žodis apie Rusijos Komunistus

Šiame "L.Ž." numeryje, telpa labai įdomus straipsnis apie Rusijos komunistus, kurį Amerikoniškoje spaudoje neseniai paskelbė vienas žymus amerikietis žurnalistas.

Tą straipsnį turėtų perskaityti kiekvienas lietuvis kuris domisi Rusijos gyvenimu ir tvarka — Amerikos ir

Sąjungininkai Respektuos Vatikaną ir Žinios Iš Okupuotos Lietuvos Laikraščių. Popiežiaus Žemes Italijoje

WASHINGTON, D. C. liep. 11 d. — Prezidentas Rooseveltas užtikrina popiežiui, kad sąjungininkų karo jėgos kovų metu respektuos Vatikano neutralumą ir popiežiaus žemes Italijoje, vakar paskelbė Baltieji Rumai.

Sąjungininkų karo vadovybė dės pastangas, kiek tai joms bus galima, kovų metu negriauti bažnyčių ir kitų tikiybinių įstaigų, pranešė Rooseveltas popiežiui.

Sicilija Turės Greit Pasiduoti

LONDONAS. — Paaiškėjo, kad amerikiečiai atėmė iš italų 10 aerodromų. Romos radijas šiandien paskelbė, kad iškelti sąjungininkų daliniai kontroliuoja 150 mylių Siciliją, pakraščiuje Vietomis sąjungininkai įsi-

Anglijos karo interesai beabejo šiandien sutampa su Rusijos karo interesais ir tas reikalų bendrumas verčia bendradarbiauti, bet pokariniam bendradarbiavimui dar jokie planai nenumatyti, nes Rusija, po karo užbaigimo su vokiečiais, nori viena diktuoti rytų ir centro Europoje.

Susidurimas Neišvengiamas

Jeigu Rusija neatsizadės savo imperialistinių planų Europoje, tai jos politika pirmiausia susidurs su pasipriešinimu visos eilės tautų, kurios gyvena Rusijos kaimynystėje. Tos tautos nenorės prisimti šimtmetinę vergiją, po Rusijos būokratų valdžia ir kovos iki paskutinio žmogaus.

Karo Frontai

Amerikiečiai pradėjo plačiu frontu ofensyvą pietų Pacifike prieš japonus. Iš visos eilės salų ir bazių pavyko japonus išstremti.

Kitą ofensyvą rengia britai prieš japonus Burmoje. Viduržemio jūros srityje jungtinės britų, amerikiečių, ir kanadiečių jėgos išlipo Sicilijos saloje. Kova vyksta toliau ir tikimasi, kad neužilgo italai turės kraustytis iš Sicilijos.

Rusijos fronte, liepos 5 d., vokiečiai pradėjo ofensyvą, 165 mylių ruože tarp Belgorodo ir Oriol.

Vokiečiai vienoje vietoje kiek prasiveržė pirmyn, bet rusai energingai priešinosi ir suduoda vokiečiams stiprių smūgių.

Prezidentas gavo pirmos pranešimus apie Sicilijos invaziją penktadienio vakarą.

Gen. Giraud garbei surengtoje vakarienių prezidentas nupasakojo susirinkusiems apie pirmus invazijos veiksmus. Vakarieniauti buvo pakviesti gen. Marshall, adm. Leahy, sekr. Hull, adm. King ir daugelis kitų aukštų valdininkų.

Prezidentas paprašė, kad jie iki vidunakčio niekam nepasakotų apie invaziją.

Sicilija Turės Greit Pasiduoti

Patirta, kad 2,000 sąjungininkų laivų veže kareivius ir karo medžiagą į Siciliją. Nė vienas sąjungininkų laivas nenukentėjo pakeliui į Siciliją. Sąjungininkų karo vadovybė jau turi įsteigusi pulkų ir divizijų štabus Sicilijoje. Ateity karo pranešimai bus siunčiami tiesiai iš Sicilijos.

LIETUVOS KONSULO UŽUOJAUTA LENKAMS

NEW YORK, N. Y., liep 11 d. — Dėl Lenkijos Ministerio Pirmininko, generolo W. Sikorskio, tragiškos mirties, Lietuvos generalinis konsulas J. Budrys, pareiškė užuojautą Lenkijos generaliniam konsului, Ministeriui S. Strakacz'ui.

LIETUVOJ MIRĖ VYSKUPAS STAUGAITIS

BERNAS, Šveicarija, liep. 11 d. — Teko patirti, kad vyskupas Staugaitis mirė liepos 8 dieną.

Staugaitis buvo veiklus visuomenininkas. Tulą lai-lą jis pirmininkavo Lietuvos seimui.

1918 metais jis, kartu su kitais, pasirašė Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo pareiškimą.

ST. MIKOLAJCZYK — LENKU PREMJEAS

Lenkų prezidentas Raczkiewicz įgaliojo Stanislawą Mikolajczyką sudaryti naują lenkų kabinetą.

Prezidentas paskyrė lenkų kariuomenės vadu gen. K. Sosnkowski.

St. Mikolajczyk yra didelis lenkų valstiečių partijos lyderis.

**Pirkite
Karo Bonus**

RYGOJE — LIETUVIŲ GIMNAZIJA.

(LKFSB) Iš Lietuvos laikraščių matyti, kad Rygoje atnaujino savo veikimą lietuvių gimnazija.

290 LONDONO LIETUVIŲ KARIUOMENĖJE

(LKFSB) Londono lietuvių parapija veda sąrašą kariuomenės išvykusių lietuvių. Ten vis daugiau naujų vyrų šaukiama į karinę tarnybą. Dabar turimieji sąrašai rodo, kad jau 290 Londono lietuvių yra ginklo tarnyboje. Dauguma jų yra Šiaurės Afrikoje, kiti Indijoje, kiti net Burmoje ir kitur.

PATVIRTINA ŽINIAS APIE BAIŠŲ KULTŪROS NAIKINIMĄ LIETUVOJE.

(LKFSB) Mūsų korespondentas iš Londono praneša, kad tenai birž. 8 d. vietinis laikraštys "Daily Telegraph" labai žymioje vietoje išdėjo pranešimą, kad Lietuvoje įkalinti 4 Tautinės Tarybos nariai, daug profesorių, gydytojų, miesto majorų, advokatų ir kunigų. Uždaryti universitetai ir visi knygynai. Sudeginta Lietuvių Žodyno medžiaga, sudaužyta 2,000 plokštelių — liaudies dainų. Knygos ir svarbūs instrumentai iš mokslo įstaigų gabenama Vokietijon. Vokiečiai ypač įtūžę, kodėl lietuviai nenori aktyviai dalyvauti kare prieš Jungtines Tautas. Ypač tas baisus kultūros naikinimas pasireiškė po Himlerio apsilankymo Lietuvoje.

VYSK. KAROSAS JAU 60 METŲ KAIP KUNIGAS

(LKFSB) — Šiomet, liepos 6 d. J. E. vysk. Karosui sueina 60 metų nuo priėmimo kunigystės šventimų. Eksc. Ant. Karosas yra seniausias Lietuvos vyskupas, gimęs 1856 metais, taigi jau yra 87 metų amžiaus. Išventintas kunigu 1883 m. liepos 6 d. Vyskupo šventimus gavo 1907 m., nuo 1910 metų buvo Seinų vyskupu, nuo 1926 m. — Vilkaviškio vyskupu. Ekscelencija yra pergyvenęs visą eilę sunkių Lietuvos okupacijų. Ankstybesnis jo padėjėjas — vysk. Reinsys jau yra Vilniaus arkivyskupu, dabar turi kitą padėjėją — vysk. Padolskį. Kokia sveikata vysk. Karoso dabar, neturime informacijų.

NACIŲ SUIMTI LIETUVIAI PO 3 DIENAS BE MAISTO IR VANDENS

(LKFSB) — Mūsų Londono korespondentas praneša, kad naciai iš ūkininkų atima visas geresnes žemes. Ūkininkas, apleisdamas savo sodybą, galis pasiimti vieną kiaulę, penkias avis ir maisto dviem savaitėms. Visą kitą turi būti palikta tvarkoje, naujam gyventojui vokiečiams. Yra buvę atsitikimų, kad ūkininkai turėjo apleisti tėviškę per 28 minučių.

Daug nukentėjo Alytaus, Vilkaviškio, Šakių, Naumieboje. Dauguma jų yra Šiaurės Afrikoje, kiti Indijoje, kiti net Burmoje ir kitur.

Visi darbingieji žmonės iš barakų vežami į Vokietiją, prie sunkių darbų. Jų išvežta daug. Suardytos šeimos. Iki šiol į protestus okupantai nekreipdavo dėmesio, protestuojantieji tik nukentėdavo. Pastaruoju laiku ta nepakenčiamoji prievarta esanti kiek sušvelnėjusi.

VILNIUJE POLICIJA SUSIŠAUDE SU TERORISTAIS

(LKFSB) — Mūsų korespondentas praneša iš Londono apie gautą žinią, kad Vilniuje policija susišaudė su trimis teroristais. Du esą suimti, trečias pasislėpė. Jie į Lietuvą esą atgabunami sovietų lėktuvais ir kaip parašutininkai nuleidžiami vykdyti sabotažo ir teroristinius veiksmus prieš nacius.

ŽUVO TRYS LIETUVIAI POLICININKAI

(LKFSB) — "Wilnaer Zeitung" geg. d. išdėjo trijų lietuvių policininkų nekrologus. Kovose su plėšikais žuvo: Davidavičius, Venskutonis ir Legetavičius.

ŠIAULIUOSE TEBEGYVENA ŠIE GARSESNI LIETUVIAI

(LKFSB) Jis vieną atsišaukimo matyti, kad Šiaulių Miest. Ligon. Direktoriumi yra Dr. Jasaitis, Apskr. Virš. Pavad. — ats. pulk. Kutka, Prekybos Inst. Rekt. Staugaitis, Apyg. Teism. Pirm. Pv. Šimoliūnas. Prekybos Inst. doc. Dr. Sipavičius, Muz. Mok. Dir. J. Karosas, Miesto Sveik. Sskr. D-russ Domarkas.

Lietuvių Žinios Lithuanian News

Leidžia Weekly Publication Issued by The Lithuanian R. C. Literary Soc...

Raštas ir žinias "Lietuvių Žinios" trumpina savo nuožūra, nesunaudoję raštai korespondentams negražinama, jei tam tikslui neprisiūnčiama pašto ženklų

LIETUVA IR LENKIJA

Pasilikęs kartumas lietuvių-lenkų santykiuose, dėl Zeligovskio smurto, pasigrobiančiam Vilnių ir sulaužant Suvalkų sutartį, ir toliau nuodija tų dviejų kaimynų tautų sugyvenimą.

Lietuviai per 20 metų iškilingai giedojo, "mes be Vilniaus nenurimsim," niekaip negali susitaikinti su mintimi, kad gali būti kokia nors kalba su lenkais, kol jie tos 1920 m. padarytos skriaudos Lietuvai neatytaisys.

Lenkų visuomenės ir vyriausybės sluoksniai reikalauja atstatymo Lenkijos, jos prieškariniuose rubežiuose, dar su gerokų priedu Rytprūsiose. Taip vieni ir kiti stovime savo pažiūrai, ir tesių tvirtovės apsikaisę kiekvienas savo nesugriaunamais argumentais.

Tuo tarpu Lietuvos Lenkijos Respublikos, priešio būtų mindžiojamos, laukia savo išvadavimo valandos.

Lenkų pozicija neabejotinai geresnė, nes jų pastangas atstatyti nepriklausoma Lenkija, remia 200,000 lenkų armija ir Lenkijos Respublikos, kaip United Nation nario, skirtinga juridinė padėtis. Lietuvos Respublikos siekimas Nepriklausomo gyvenimo remiamas nepalaužiamą lietuvių tautos valia atsteigti Nepriklausomybę, Atlanto Čarteryje surašytais dėsniais, ir Prez. Roosevelto asmeniškų pažadų vėl atstatyti Lietuvos Respubliką.

Kaip matome lietuvių tautos moralinės ir juridinės galimybės yra gana didelės. Bet kur gi mūsų fiziška jėga, kuri karo metu tankiai nusveria tautų likimą?

Tokios organizuotos jėgos mes neturime. Jeigu fiziškos jėgos neturime, tai kas gi, po nacių fronto pairimo rytuose, pastos kelią bolševikų būriams kurie veršis į Lietuvą, kad ją vėl pavergtų Rusijos priklausomybei.

Optimistas pasakys, kad slenkantiems į Lietuvą bolševikams pastos kelią ant greitųjų suorganizuota Lietuvos savanorių kariuomenė. Taip tai taip, bet ar toji suorganizavimas suorganizuota savanorių kariuomenė įstengs atsilaikyti prieš moderniais ginklais ginkluotus bolševikus.

Čia ir susiduriame su sunkiai išrišamu klausimu. Aiškai, kad vieni lietuviai neatsilaikys, kad ir kasžin kaip didvyriškai kovotų. Reikalinga bus kaimynų talka. Vienas iš stipriausių Lietuvos kaimynų, kuris, neskaitant latvių, tik vienintėlis pripažįsta Nepriklausomą Lietuvą, yra lenkai.

Kiekvienas sveikai protaujantis žmogus turi pripažinti, kad daug išmintingiau būtų jau dabar lietuviams susitarti su lenkais dėl būsimųjų Nepriklausomybės kovų platformos.

Čia pat norime tvirtai pabrėžti, kad mūsų siūlomas susitarimas su Lenkija, liečia tik kovų fazę su numatomu bolševikų veržimasi vakarų link. Tuo tarpu visokiems rajoniniams tautų susigrupavimams, kaip unijoms, federacijoms ir konfederacijoms esame iš esmės priešingi ir todėl santykiuose visų lenkų tauta nesulomome nieko kito kaip tik kaimynišką susipratimą ir pavojaus valandoje karišką bendradarbiavimą, kaip lygus su lygiu. Tvirtai tikime, kad tautų santykiams spręsti geriausia yra ne rajoninės federacijos, bet visų tautų sąjunga, kurios nutarimų vykdymą prižiūrėtų tarptautinis Teismas ir tarptautinė policija.

Pagaliau kada bendrasis Lietuvos ir Lenkijos Nepriklausomybės priesas pajūs, kad tarp tų dviejų tautų įvyko santarvė drauge kovoti už laisvę ir prie tos santarvės dar prisidėjo grupė kitų rytų ir centro Europos mažųjų tautų, tai galimas dalykas, kad pavyktų išvengti net karo pavojaus tarp Rusijos ir rytų bei centro Europos mažųjų tautų grupės.

Lietuvos ir Lenkijos Santykiai Slepia Savyje Pradus Trečiojo Europos Karo

Jeigu taip, tai ar neperdidelė atsakomybė ant savo pečių užsikrovė visi tie lietuviai diplomatai ir buvę valdininkai, kurie skelba jog bendradarbiavimas dabar su lenkais, negavus iš pastarųjų satisfakcijos Vilniaus klausimu, esąs "neapgalvotas", tautai pragaištingas ir tiesiog "išdavikiškas" žygis.

Mums rodosi, kad, švelniai tariant visi tie mūsų diplomatai varo strauso politiką, nesistengdami pavojui, koks gresia Lietuvos Respublikai ir kitoms rytų Europos tautoms, nesikiriant ir pačių lenkų, užbėgti už akių, bet vis dar tebežaidžia senų savo vyriausybių nustatytomis formulėmis.

Palikti visą tą painų lietuvių-lenkų santykių klausimą, kaip siūlo "Studentų Žodyje" Anicetas Šimutis spręsti mūsų diplomatų galvoms reiškia ne daugiau nei mažiau kaip to klausymo sprendimo pavojingą ir gal būt nebepataisomą užvilkinimą.

Koks čia "nusidėjimas" būtų prieš tautos interesus, jeigu tą klausimą pagvildintų, kiekviena savo tautos patistikėjimą turinčios lenkų ir lietuvių. Tarybos, kurių nedaržo senų vyriausybių, dar labiau pasenusios instrukcijos, turinčios taip magiškos galios mūsų diplomatams.

Ten kur eina kalba apie tautos kraujo išteklių ir gyvybių sutaupymą, net apie pačios tautos gyvasties apsaugojimą, negali mums varžyti jokios pasenusios, formulės ar aprūbėžavimai, kad/tik tie, o ne anie gali risti tuos tautos gyvybės klausymus.

Diplomatai savo keliu, privatus piliečiai savo, visi netik galime bet ir privalome šiuo svarbiu momentu ieškoti tautos gyvybę palaikančių priemonių. Jeigu, pagal diplomatų pažiūras ir atsiktų kokio politinė klaida tautų santykiuose, tai ji bus nepalyginamai lengviau atitaisoma ateityje, kaip lietuviai turės savo, o lenkai savo Nepriklausomas Valstybes negu palaikyti tarp lenkų ir lietuvių, šių laikų sąlygoms visai nebeatinkanti, "sustingusių" santykių stovį.

Toks santykių stovis netik kenkia Lenkijos prestižui ir silpnina jos kovą su Rusija dėl Lenkijos rytinių žemių išgelbėjimo, bet dar pavojingesnis jis yra Lietuvai, kybančiai tarp mirties ir gyvybės.

Tegul mus vadina kokiais kas nori vardais, bet vardan Lietuvos laisvės idealo, mes nenustosime kalbėti ir priminę mūsų tautos vadams pareigos atvesti mūsų tautą su lenkų tauta, prie normalios santvarkės, kad didžiojo pavojaus valandoje tos abi kaimyniškos tautos, galėtų, petys į petį kovodamos, pastoti kelią rusiškajam imperializmui.

Pagaliau ką reikėtų lietuviams kad ir laimingiausias Vilniaus klausymo išsprendimas, jeigu, pati Lietuva atsidurtų svetimųjų vergijoje. Paprasčiausia logika sako, kad mums pirmiausia reikia daryti žygių išgelbėti pačią Lietuvą. o tik tada eiti prie jos atskirų dalių vadavimo.

Mūs mintys skrenda prie Atlanto nugalėtojų...

Ir tik dabar, kai jūros dugnas jau nusėtas narsuolių kaulais ir pati jūra prisotinusi žmonių aukomis, vandenynas klusniai nešioja žmogų ir jo padarus.

— Bet, dėja, oro dievai taip pat reikalauja aukų: jie nori, kad žemės paviršus pirma būtų nušlakstytas žmogaus krauju, kol jam bus leista jaustis tikru erdvės valdovu. — šitaip prašneko pulk. leit. inž. A. Gustaitis, Lietuvos karo aviacijos viršininkas išgirdęs apie šurpią Atlanto nugalėtojų — Dariaus ir Girėno — mirtį.

Suėjo siemė 10 metų nuo jų didžiojo žygio, ir mūsų mintys vėl skrieja į Soldeno miškus, mūsų širdyse atgyja jų mirties padarytoji kruvina žaizda, o mūsų atmintis vėl atkuria jų gyvenimo vaizdus.

"Lituanica" buvo pakrikštyta 1933 m. bal. 30 d. Iš ryto buvo atlaikytos pamaldos Dievo apvaizdos bažnyčioje, o po pietu prel. Krušas atliko religines lėktuvo krikštijimo apeigas. Lakūnai sustatė ir savo testamentą, kuris baigiamas žodžiais: — Tą didįjį bandymą pradėsimė tikėdamiesi Dievo palaimos.

Darius panorą, kad į tą jų paskutinį žodį būtų įpinta ir katastrofos galimumas. Kam gi kalbėti apie nelaimės galimumą, — lyg priešindamasis kalbėjo lakūnų nuosirdus bendradarbis P. Jurgėla.

— Reika atvirai kalbėti, — pratarė Darius. — Mes nežinome pasekmių, bet esam viskam pasiręžę. Jeigu ir žūsim, tai tegu lietuvių jaunimas žino ir geriau nujaučia, kokiam žygiui mes aukojamės.

Prabildamas į savo susirūpinusią motinėję Darius kalbėjo: — Nuskrisim, jei tik į vandenį nekrisim! Jei krisim į vandenį, tai, žinoma, daugiau nesimptomim. Bet, mamytė, geriau nekalkėkim apie tai. Tavo ašaros mane jaudina. Raminkimės..."

Lituanica buvo gerai paruošta, bet neturėjo radijo, nei lakūnų saugumo prietaisų. Lakūnai savimi nesirūpino, jie tik svajojo apie pergalę.

— Lituanica ne vienų mūsų nuosavybė ir viltis, bet ir visų lietuvių, — pareiškė kartą Darius. — Kai nelaimė ištinka laisvą jūrą — laivo kapitonas grimsta į jūros dugną drauge su savo laivu. LITUANICA pristatys mudu Kaunan, arba žūsimė su ja!"

Iki Soldino miškų. Ilgai laukę palankaus oro, lakūnai pasiryžo išlėkti liepos 15 d. Aerodroman lakūnai atvyko 4 val. 30 min. ryto, dar neišaušus. Lėktuvan buvo įdėta apie 700 laiškų, kuriuos turėjo nuvežti į Lietuvą, įrankiai ir maistas: galionas geriamo vandens, kvorta kavos, kvorta škotiškos degtinės, 6 sandvičiai su vištiena ir jautiena, 5 su puose svarų vaisių, sutirštinto pieno plytelės, 2 pokeliai kramtomosios gumos, 2 pokeliai cigarečių, 2 puodukai vandeniui gerti, 4 raudonos raketos, replės, sukutvai, 4 brūšikliai, 2 kišen. elektros žiburiai, lemputės, žibintuvai ir keltuvėlis. LITUANICA svėrė 8300 svarų ir jai buvo labai sunku nuo žemės atsipiešti. Du kartu vos nesunslinko nuo tako šonan, įsibėgėjo visu 4200 pėdų ilgio taku, prie pat vandens atidūko nuo žemės, bet gal kokių 10 pėdų pakilus, vėl pradėjo artėti žemyn... Žiūrėjusius pagavo išgastis,

bet patyrusių lakūnų valdoma LITUANICA atsigavo ir pradėjo tiesti per Atlantą.

— Audros užauja ir staugia... Drąsiai, Steponai, Stasy! Jei sparnai jaunam išaugo, Debesų svetyts esi."

Skrisdami per Newfoundlanda lakūnai numetė raštelį, kad jiems gerai sekasi, visiems siunčia linkėjimų. Savo gi dienoraštyje, lėktuve Darius rašė:

— Apleidžiant Amerikos žemyną oras buvo gražus. Dešinėj matėsi dideli debesys. Pralėkūs New-Foundlandą dešinėj matėsi žemė. Šiaurėj stovėjo didelis rūkas..."

Be poilsio, daugiau 30 valandų kabojo jie virš vandenyno, kurio neramios bangos kas sekundę tykojo juos praryti.

— Netoli Europos, — įrašė Darius savo dienoraštį, — sutikom audrą...

Baisioji katastrofa. Kai liepos 17 d. apie 5 val. ryto ūkininkė, rinkdama uogąs klaidžioje po Soldino mišką, ji aptiko perskeltas pušis, sudaužytą lėktuvą ir du, kraujuose paplūdusius lavonus. Persigandusi pašaukė policiją. Atvykę oficialūs atstovai rado tokį vaizdą:

— Apie 90 žingsnių nuo lėktuvo skeveldrų matyt lėktuvo ratų nubruožtos pušų viršūnės kurį tarpą nieko ne matyti, o paskiau vis daugiau ir daugiau pušų viršūnių nulaužta ir pagaliau kaip kirviu nukirstos 6 pušys pėdos storumo. Ant žemės nukritęs lėktuvas apsivertė, sutrupėjo ir sutriuškino narsius savo vairininkus. Jų kūnai sužaloti, sąnariai sulaužyti... Atrodo, kad prieš nelaimę vairavo Girėnas. Dariaus kišeninis elektros žiburys (lempelė) dar degė ir jo laikrodys tvinkėjo, bet dvi galingos lietuviškos širdys jau nebeplakė... (P. Jurgėla "Sparnuoti Lietuviai").

Atlanto nugalėtojų garbingus palaikus į Kauną atgabeno trimotorių "Deruflu" lėktuvu. Ties Lietuvos siena sutiko lietuvių lakūnų eskadrilė iš devynių lėktuvų. Tai buvo liepos 19 d. ir aerodromą Kaune buvo susirinkusi apie 50.000 žmonių minia. Visų bažnyčių varpai gaudė ir klaičiai kaukė fabrikų sirenos.

— Jūs pasiekėt savo tikslą, — sakė A. Zmuidzinavičius, atsivešindamas kapinėse su žuvusiais drašuliais, — nes ne tik padėjote lietuvių tautos genijaus vainiką ant žmonių aukuro, bet padėjote ten ir savo lietuviškas galveles."

Kunigas sakydamas laidotuvių pamokslą, verkė, Orkestras grojo širdį draskančius maršus ir maldą "Marija"... Poetas apie didvyrių mirtį. Vargiai ar kas gali gražiau benusakyti lietuvių siejios godeles žemei atiduodant padangių skrajūnus, kaip anas lietuvis poetas, kurs jiems žuvus rašė:

— Oro kelionėje 1001 kartą giltinė pačiupinėja sparnus ir visą laiką greta skrenda... Skraidymas yra lenktyniavimas su amžinybe, kur žmogaus valia aukščiau giltinės galios iškyla... Štai

vienai dieną visa Lietuva pakėlė galvas aukštyn! Ir raštininkas nuo stalo, ir artojas nuo žagrės, ištiesę kupras įbedė akis į dangų, iš kur turėjo gyvas stebūklas pasirodyti. Didis darbas yra vienai minutai priversti žmogų susikaupti aukščiau šio kiadienio. Čia gi keli milijonai žmonių per tris dienas akių nuo debesų nenuliejo, ir nuo šiol per visą amžių mintimis su dangumi nebesiskirs. Senai kalbėjome, kad reikia tiesti tiltus į Ameriką, nes ten mūsų tautos trečdalis gyvena. Štai vienu sparnų užsimojimu du vyrai ištiesė tiltą, kurio jokios audros, nei laiko, bangos nebesugriauš. Ačiū jiems, kad išsitiesė sulinkusios nugaros!

Pakilę viršum Atlanto ir perskridę vandenį ir žemyną, patys dar aukščiau pakilo, toliu skristi... Patys, Meile virtę, su mumis širdimis susiliejo, mūsų žemė su visata, mus pačius su amžinybe sujungė."

Lai jų gyvasių auka uždega kiekvieną lietuvišką širdį darbui ir pasišventimui, kad Lietuva amžinai gyventų.

K. J. Prunskis

Iš Angliakasių Lauko

Didžiulė spauda ir radio žinių pranešėjai neteisingai kaltina angliakasius, kad jie streikuoją reikalaudami pakelti jiems mokeski iki \$2.00 per dieną. Imant domėn pragyvenimo pabragimą, tas reikalavimas yra visai teisingas.

S.V. kongresas ir senatas vadumasis spaudos ir radio agitacija prieš streikus, pravedė įstatymą, sulgy kurio angliakasiai bus verčiami dirbti už kainą, nustatytą, taip vadinamos (W.L.B.) Karo Darbo Tarybos. Nežiu rint agitacijos ir pravesto įstatymo, daugelis angliakasių į darbą neina. Jie reikalauja kontrakto arba kad valstybė kasyklas paimtų ir operuotų. Jie mano, kad per daug yra anglių kasyklų kompanijų, kurių vedėjai ir šimtai viršininkų gauna dides algas, o patys angliakasiai turi dirbti už bado mokeski. Paėmus kasyklas po viena administracija, skaičius viršininkų per pusę sumažėtų ir anų algos taptų daugiau kaip dvigubai sumažintos, apar to dividendų šerinininkams nereikėtų mokėti. Tas viskas padarytų galimu ir anglis nupiginti ir angliakasiams teisingą pragyvenimo mokeski duoti.

Kompanijų Pelnas

Karo Darbo Taryba (W.L.B.) leido kompanijoms anglių kainas pakelti 50 centų tonai. Didesnės kompanijos pakėlė iki \$1.00. Bendrai imant angliakasių iškasa keturis pusė iki penkių tonų per dieną. Čion imama domėn visus darbininkus, kurie anklis kasa ir kurie kitus darbus prie kasyklų dirba.

Reiškia vienas darbininkas kompanijai uždirba mažiausia \$2.00 į dieną šiais metais daugiau negu pernai. Bet darbininkui kompanijos nei

pusės to pelno nenori dėti

Angliakasių Uždarius

Apskaičiuojama, kad jeigu angliakasiys išdirba 6 dienas savaitėje, tai bendrai imant jis uždirba \$160 į mėnesi. Karo dirbtuvėse ir moterys daugiau uždirba. Jeigu mes paimsime pasidomėn kiek dienų jis gal dirbti, ir padalinsime, tai pasirodys kad anklakasių daugiau neuždirbo kaip ir kasavaitė. Štai kodėl angliakasiai ir jų vaikai pradėję knistis į žemę, anglis kas ir pardavinėti, kad nuo bado apsigynus. Net ir moterys ėjo prie kalnų išmatyti komis po šmotelį anglis riki ko ir maišais ant pečių nekad parduot arba sau į namus parsinešti kad nereikėtų pirkti.

Angliakasių Patriotizmas

Spauda ir radio komentatoriai pradėjo angliakasiams prikaišoti stoka patriotizmo. Drąsiai galima tvirtinti kad angliakasiai nematė šiai šaliai ištikimi ir gal daugiau patriotingi, negu kad kita kokia nors darbininkų grupė. Imkime tipiką angliakasių miestelį Shandoah, Pa., kurio bendro pardavimo kvota buvo \$800,000. Miestelis išpiko \$300,000 virš skirtos kvotos. Angliakasių šeimos yra didelės. Bendrai imant bus nuo \$500,000 6 narių šeimoje. Tadėl imant proporcionaliai angliakasių karo tarnybai yra davę daugiau vyrų negu kita kokia nors darbininkų grupė.

Angliakasių Gazdinimas

Spauda ir radio komentatoriai kalba, kad propnuojama išleisti įstatymą imti kariuomenės vyrus nuo 45 iki 65 m. amžiaus. Yra šio koma, kad tas yra taikomas angliakasiams. Angliakasių žiausias labai mažai yra. Jeigu toki rastum, tai jam yra reikalingas ligonbutis. Jis yra karo tarnybai tinka bet ligo bučio lovai. Net ir 45 m. amžiaus, jei jis visą laiką kasyklose dirbo, gal nei vienas nerasi, kuris neturėtų mažo azmos (miner's asthma) tad ir jis kariuomenė neturėtų. Angliakasiams prikaišojama, kad kareiviai gauna tik \$50 į mėnesį ir nestreikuoja. Duok angliakasiams pragyvenimą, drabužį, būta ligoje gydytojo pagelbėjimą \$50 į mėnesį, tai jis savo džiaugsmu mainose dirba. Juk ne iš gero jie angliakasių miestus ir miestelius apleidžia ir kraustosi didmiesčius, kur geriau pragyvenimą gali pelnytų. Tipiškas pavizdys: Shandoah, Pa. miestelis, 1929 m. turėjo virš 30,000 gyventojų. Šiandien liko mažiau kaip 17,000.

Reikia kelt balsas kad angliakasių padėtį plačioji Amerikos visuomenė geriau suprastu.

Kun. J. A. Karalinas

BUY MORE WAR BONDS AND STAMPS

Sol

Atvaži

Prasmat

Jonas G

Mūsų pa

Išlošimai

Iš We

Bendra

Kaip visus

Draugiškas

Pereita sek

buvo išvykus

švetingi se

švetingi se

Korespond

Whiskey, al

geri užkan

gus patarna

PITTSBURGHO ŽINIŲ

South Side

Atvažiavo Asistentas

Trečiadienį atvyko naujai paskirtas mus klebono asistentas, Kun. Bronius Radis, Sveikiname Kun. B. Radį pradėjusį eiti savo pašaukimo pareigas ir linkime pasisekimo jo darbuotėje.

Prasmatni "Card Party"

Šv. Kazimiero Mokyklos motinų klubas, šio ketvirtadienio, liepos 15 d., vakare, 8 val. p. m. rengia labai prasmatnią "Card Party." Žaidimai įvyks atviraime ore, mokyklos kieme. Prašome nuoskaityngiausiai atsilankyti.

Jonas Gailys vėl turėjo operaciją.

Mūsų paraprijos vienas iš veikliausių komitetų, Jonas Gailys, vėl turėjo pasiduoti sunkiai operacijai, kuri gana gerai pasisekė. Linkime Jonui Sveikatos.

Išlošimai žymiai didėja

Šv. Kazimiero paraprijos rengiamuose žaidimuose, kurie įvyksta kiekvieną trečiadienį ir sekmadienį, prognozės išlošimų vis didėja. Šiuo tarpu galima išlošti gana stambios pinigų sumos.

Is West End

Šv. Vardo Draugijos Narių Bendrą Komuniją

Kaip visuomet, antrą neįvykusių mėnesio, Šv. Vardo draugijos nariai ėjo in corpore prie Šv. Komunijos.

Ši karta nedaug narių dalyvavo, ne svieni kariuomenėje, o kiti neparaginami apsilaidžia atlikti savo dvasines pareigas. Tikimasi, kad naujasis dvasios Vadas praneš daugiau raginti Šv. Vardo Dr-jos narius prie veikimo ir prie savo dvasinių pareigų atlikimo.

Draugiškas Išvažiavimas

Pereitą sekmadienį 17 liepinių šeimų iš McKees Rocks buvo išvykusios į Budnikų tūrą, prie Brook Lake, kur linksmi ir draugiškai praleido laiką.

Svetingi šeiminkai Budnikai visus pavaišino skaniais agurkais, sūriu, sviestu, agurkais ir kitokiais skanumynais. Kai kurie maišius prisirinkę agurkų pasiūžė namon. Vakaro mūsų dainininkės gražiai padainavo vadovaujant gražiai balsiems daininkiams p. Marionienei ir p. Blauzdienei.

Korespondentas taipgi gerokai tą dieną pašildė savo menis kaulus ir agrastų privalgė. Geistina daugiau tokių išvažiavimų.

Ten Buvęs

Patogi Lietuviška Užėiga

Charles Gutausko RESTORAN — CAFE
133 So. 22nd Street, Pittsburgh, Pa.

Whiskey, alus, likeriai ir geri užkandžiai. Mandagus patarnavimas.

Pittsburgh Apylinkės Kareivių Garbės Sąrašas

Pvt. Francis W. Saban, lankė Etna Mokyklą ir Shaler High School. Prieš išėjimą į kariuomenę, June 16, 1943, jis dirbo McDowell's Co., Glenshaw, Pa. Jam buvo prirengta išleidimo puota, nes jis išvyko 19 metų amžiaus sukaktuvių dienoje. Visi draugai ir giminės linki jam daug laimės ir greito sugrįžimo. Good Luck, Francis! Jo antrašas: Pvt. Francis W. Saban, 33689186, 1st Rec. Co., 4th Bn. T.C.R.T.C., New Orleans 12, La.

Tėvai, Mr. ir Mrs. Frank Saban ir seserys gyvena 309 Manhattan St., Etna, Pa., ir viena vedusi sesuo Mrs. Joseph Jeznis.

Lt. Johanna Jakubaitis, Nurse, tik sulaukus 21 metų išėjo kariuomenėn. Ji yra nurses mokslą išėjusi St. Francis Hospital ir ten dirbo iki laiko, kol stojo į šį darbą. Ji dabar tarnauja ligonbuty, Baltimore, Md. Jos antrašas: Lt. Johanna Jakubaitis, Army Nurse

Corps, Station Hospital, Holabird Ordnance Hospital Depot, Baltimore, Maryland Stanley, tarnyboj Floridoje; brolis Albertas gyvena 5334 Wickliff Street, Pittsburgh, Pa.

Julia Kristone, (WAC) lankė St. Kieran's mokyklą ir Schenley High School. Prieš išvykdamą į kariuomenę jidirbo Duquesne Bakery, offiso darba. Jos namuose buvo prirengta išleidimo puota, kurioje dalyvavo daug giminių ir draugų. Jos antrašas: Trainee Julia Kristone, Barracks 234, Co., 22 — 21st Regt., 3rd. WAC Training Center, Ft. Oglethorpe, Georgia.

Brolis Pvt. William Kristone tarnauja kariuomenėje (overseas). Buvo girdėta, kad Pvt. William turėjo operaciją. Linkime greito pasveikimo, Billie!

Motina, Mrs. Barbara Kristone ir duktė Anna, gyvena 628 Kendall Street, Pittsburgh, Pa.

Tėvų Pranciškonų Misijos 1943 m.

CHICAGO, ILL. — Švenč. P. Marijos Gimimo par., Šiluvos oktava, rugsėjo 7-15 d. Tėvas Juvenalis Liauba

WATERBURY, CONN. — Šv. Juozapo par. Šv. Pranciškaus Nevena, Šv. Pranciškaus Mylėtojų ir Tret. Konferencija, rugsėjo 8-19. Tėvas Justinas Vaškys.

LAWRENCE, MASS. — Šv. Pranciškaus Parapija, Šv. Pranciškaus novena, rugsėjo 25- spalį 4 d. Tėvas Just. Vaškys

DARIUS IR GIRĖNAS SKRIDO 37 VAL. 11 MIN...

(LKFSB) — Ryšium su dešimtmečio sukaktimi prisimindami mūsų draščiųjų lakūnų žygi, prisimename, kad jie ore išsilaikė 37 valandas ir 11 min. Iš New Yorko jie pakilo 1933 m. liepos 15 d. 6 val. 24 min., Kauną turėjo pasiekti liepos 17 d. apie 2-ą val rytą. Žuvo Soldino miške liepos 17 d. apie 1 val. ryto. Abu jie buvo patyrę lakūnai. Apskaičiuojama, kad Darius buvo ore skraidęs 1796 valandas ir lėktuvu apkeliavęs apie 187,000 anglų mylias, o Girėnas yra skraidęs 1280 valandų ir apkeliavęs apie 113.600 mylių.

NEW HAVEN, CONN. — Šv. Kazimiero par. 40 val. atlaidai, spalį 3-5 d. Tėvas Juvenalis Liauba.

CLEVELAND, OHIO — Šv. Jurgio par. 40 val. atlaidai, spalį 10-12 d. Tėvas Juvenalis Liauba.

CHICAGO, ILL. — Švenč. P. Marijos Nekalto Prasi-dėjimo par., Švenč. P. Marijos Nek. Prasi-dėjimo novena ir misijos, lapkričio 29 -gruodžio 8 d. Tėvas Juvenalis Liauba.

FRANCISCAN FATHERS 310 Orchard Street Pittsburgh, Pa.

KIEK KAINAVO DARIAUS GIRĖNO LITUANIKA (LKFSB) — Abu lakūnai lėktuvą buvo nupirkę savais pinigais už 3,200 dolerių. Lėktuvo pagrindinis perdirtimas ir aprūpinimas reikalingais prietaisais, kaštavo \$8,143,36. Susidarė dar kitų išlaidų, kaip rėmėjų ženklelių spausdinimas ir tt., taip, kad LITUANICA kaštavo apie \$13.000. Rinkos kaina lėktuvas buvo vertas mažiau apie \$25.000. Per skridimo finansavimui sudarytą fondą aukų buvo surinkta iš viso \$8,456.31. Daugiau sia aukų davė didžiausioji kolonija -- Chicago (\$2,102.55), toliau-Brooklynas ir kiti.

Lietuvis Laikrodininkas
Iron City Clock Hospital
John Karamauskas
EXPERT REPAIRERS
CLOCKS, WATCHES AND JEWELRY
2120 Forbes St., Pittsburgh, Pa.

Pittsburgh'e ir Apylinkėse Apsidairius

Pittsburgh'o Lietuvių Kolonija Rimtai Ruošiasi Visuotinai Amerikos Lietuvių Konferencijai.

Trečiadienio vakare, Lietuvių Piliiečių Svetainėje įvyko labai skaitlingas (apie 50 asmenų) Pittsburgh'o kolonijos lietuvių veikėjų susirinkimas, kuriame tartasi kaip padaryti sekminę, įvykstančią Pittsburgh'e, rugsėjo 2-3 d., Amerikos Lietuvių Konferencija.

Konferencijos rengimo komiteto pirm. Povilas Dargis pranešė apie paskirto komiteto atliktus darbus ir pasiūlė susirinkimo dienotvarkę.

Pirmiausia buvo pakviestas "L. Ž." red. S. Gabaliauskas referuoti apie šaukiamos konferencijos tikslą ir reikšmę. Kalbėtojas trumpai bet tvirtai pabrėžė, kad lietuvių išveivija Amerikoje gali sulošti labai svarbia rolę, kovoje dėl Lietuvos išlaisvinimo, jeigu energingai ir sumaniai dirbs, ragino visus nuosirdžiai pasidaryti dėl šios kanferencijos pasisekimo.

Sekančiu darbų tvarkos punktu ėjo komisijų sudarymas, kurios atliktų konferencijos prirengiamuosius darbus.

Sudarytos keturios komisijos: bankieto, spaudos, garsinimu ir svečių priėmimo.

Bankieto komisijai pavesta, rugsėjo 2 d. vakare, prirengti gerą bankietą.

Garsinimo komisijai pavest suredaguoti ir išleisti Konferencijos vadovą — dailią knygtę su aprašymais ir garsinimais.

Spaudos Komisijos pareiga informuoti amerikiečių didžiąją spaudą apie šaukiamą konferenciją ir laikyti kontaktą su lietuviškąją spaudą.

Svečių priėmimo komisija pasirūpins tinkamai priimti ir informuoti atvykusius delegatus ir svečius.

Vienbalsiai nutarta konferencijos rengimo raštine tuojau atidaryti "Lietuvių

Kraus

V. J. KRAUZZIS, Sav.
JEWELER
Expert Watch Repairing
SILVERWARE — CLOCKS
"IT PAYS TO COMPARE OUR PRICES."
THE FINEST QUALITY OF MERCHANDISE OBTAINABLE
EVERGLADE 4850
1816 Carson Street,
S. S. Pittsburgh, Pa.

LIETUVIŠKA — — — UŽEIGA
GRANT AVENUE HOTEL
A. SLAVIN, SAV.
"CHOICEST LIQUORS, WINES & BEER"
18 West Grant Avenue
DUQUESNE PENNA.

Žinių" Redakcijos patalpose, 119 So. 22nd St., Pittsburgh, Pa. telefonas Hemlock 3121.

Komitetas turės nuolatine savo sekretorę, kuri prižiurint Rengimo Komiteto sekretoriui, J. Tamkevičiui, atsakinės laiškus, konferencijos reikalais!

Konferencijos rengimo pradinėmis išlaidoms, čia pat susirinkime, dvi draugijos: Amerikos Lietuvių Tarybos Skyrius Pittsburgh'e ir Draugijų sąryšis paskyrė po \$50.

Kaip matote Pittsburghiečiai darba pradėjo rimtai, laukiama, kad ir kitos kolonijos išsijudintų ir kiekviena prisistų į konferenciją tinkama delegatų skaičių.

Susirinkime stipriai pagaidauta, kad konferencijon susirinktų iš visos Amerikos bent 300 delegatų. Turime turtingų klubų, draugijų ir centralinių organizacijų kuopų kolonijose, kurios be didelių sunkumų galėtų atsiųsti delegatus į konferenciją. Pittsburghiečiai viska gražiai prirengs ir lauks atvažiuojant delegatų iš kiekvienos kolonijos.

Susirinkimas, kuriame dalyvavo įvairiausių pažiūrų žmonės, praėjo didžiausioje vienybės ir draugiškumo nuotaikoje. Visi pasiryžę kuogražiausiai pasidaryti, dėl taip patriotiško reikalo.

Laike susirinkima nutrauktos rengimo komiteto ir komisijų bendros fotografijos, kurios neužilgo tilps lietuviškoje spaudoje.

(LKFSB) Domininkonų vienuolyno brolis Antoninas Jurgelaitis, "Studentų Žodžio" bendradarbis, parašė straipsnį į trimėnesinį žurnalą "Dominicana". Straipsnio tema — "Šv. Tomas ir artimo meilė", jis buvo išspausdintas minėto žurnalo pavasariniame numeryje.

Vienintelė Lietuviška Užėiga McKees Rocks

"McKees Rocks Hotel
JOHN DARGIS, Sav.
107 Chartiers Avenue,
McKEES ROCKS, PA.
Phone: FE. 1472

Phone: FEderal 1622
Haser Funeral Home
MES ESAME DĖKINGI
UŽ JUSŲ BIZNĮ
AMBULANCE SERVICE
512 Chartiers Avenue,
McKEES ROCKS, PA.

C. K. PIKIELIS.

JūsųSŪNUS arba DUKTĖ kovoja ir lieja savo kraują, kad apsaugojus Amerikos ir savo nuosavybes nuo prieso.

O Jus irgi galite jiems padėti būdami namie, apdrausdami NAMUS. BALDUS arba AUTOMOBILIUS, nuo ugnies arba prieso BOMBŲ.

Kiekvienas jūsų sumokėtas doleris už apdraudą bus investuotas i U. S. War BONDS.

Our office is always glad to give you prompt and courteous service. Call on us, write or telephone anytime.

C. K. Pikiel

Insurance and Notary Public

121 SO. 22nd STREET, SOUTH SIDE PGH., PA.

(Šalia "Lietuvių Žinių" ofiso)

Telefonas: EVERGLADE 2300

Office Hours: 9 to 5 Daily — Tues. and Thurs. 9 to 9

Visi Reikalaukite

DUQUESNE PILSENER

"Tai geriausias alus šiame mieste!"

100 proc. unijos išdirbystė

DUQUESNE BREWING CO
Pittsburgh, Pa.

LIETUVIŠKA BUČERNĖ IR GROSERNĖ
STANLEY'S QUALITY MARKET
STANLEY SIMONAVIČIUS, Savin.
Pirmos rušies prekės, švariai užlaikomos ir daug pigiau kaip kitur.
Tel. HEMLOCK 1328
2100 CARSON ST., S. S. PITTSBURGH, PA.

A. L. WENSLOVAS
Lietuvis Graborius
Laisniuotas Laidotuvių Direktorius. Naują modernišką kopyčią dykai visiems. Kreipdamiesi į mus turėsite mandagų ir sąžiningą patarnavimą
Tel. HEMLOCK 0203
2128 CARSON ST., PITTSBURGH, PA.

LIETUVIŠKA KAVINĖ IR RESTORANAS
FIFTH AVENUE CAFE
Savininkas John Jeznis
Skanus gėrimai ir šviežus valgiai. Priimame užsakymus banketams, vestuvėms, sukaktuvėms, vakarieniems, del 350 žmonių iš karto.
FIFTH AVENUE AT FRANKSTOWN,
Tel. EM. 9858
PITTSBURGH, PA.

Kad Galėtume Sekmingai Bendradabauti Su Rusija, Turime Susipažinti su Faktais

TAIP SAKO MAX EASTMAN, ŽYMUS RUSIJOS GYVENIMO ŽINOVAS

Šio mėnesio Reader's Digest turi įdomų straipsnį, "To Collaborate Successfully — we must face the fact about Russia." Straipsnį parašė Max Eastman, žinomas rašytojas ir buvęs didelis komunizmo mėgėjas, pora metų gyvenęs Stalino rojuje ir, to pasekmėje, pasigydęs iš betkokių iliuzijų.

Autorius pasisako už praktišką bendradarbiavimą su Rusija. Sekmingam bendradarbiavimui yra reikalinga žinoti faktus, nesiremti vien propaganda. "Atkaklus rusų gynimasis nedaugiau pateisina komunizmą, kaip milžiniškas vokiečių puolimas pateisina nacizmą." Stalinas vertina tik tai, ką jėga paremta politika. Vienintelis būdas turėti reikalo su Maskva yra — duoti Stalinui suprasti, kad mes suprantame jo sistemą ir tikslus, kaip ir savo. Stalinas supranta tvirtą, trumpą ir tiesioginę kalbą. Jei jis matys mūšyje silpnumą, jis žiūrės į mus su panieka.

Autorius mato tam tikrą panašumą rusų ir amerikiečių būde, bet sykių ir daug skirtingumo. Maskolių revoliucijos niekad nepavyko — mūsiškė pavyko. Maskoliai istorijos švieson įėjo kaip baudžiauninkai, prislėgti rytų despotizmo. Revoliucija, kuri nuvertė carą, mėgino siekti vakariečių laisvės dėsnių, bet 8 mėn. eigoje Lenino vadovaujama nedidelė marksistų "kryžiuočių" grupė patiesė pamatus naujam despotizmui, kuris, iškilus Stalinui, kaip "vadui", išsivystė į žiauresnį, negu carų despotiškumą.

VENOS PARTIJOS TIRONJA

Leninas sugalvojo totalitarinę vienos partijos tironiją, kuri visiškai išnaikina betkokią laisvę. Mussolinis ir Hitleris pasiskolino Lenino techniką ir pritaikė savo kraštuose. Stalinas, kuris nekenčia masių ir bijosi laisvės, patobulino sistemą ir visiškai išnaikino žmogaus laisvės likučius Rusijoje. Autorius cituoja prez. Rooseveltą 1940 m. vasario 11 d. posakį: "Kiekvienas, kas turi drąsos žvelgti į faktus, žino, kad Sovietų Sąjunga yra absoliuti diktatūra, kaip betkuri kitokia diktatūra betkur pasaulį."

Hitleris nustūmė Maskoliją į demokratijų pusę. Mums reikalinga santykiuose su Stalinu išlaikyti padomumą ir inteligentiškumą — ne garbinti: amerikiečių pasidavimą propagandai Kremlio viešpačiai laiko buržuaziško supuvimo" įrodymu.

"NE ŽODŽIO PRIEŠ STALINĄ"

"Vieton to, nuostabus mūsų įtakingų žmonių, žurnalistų ir laikraščių klūpčiojimas prieš Rusiją. Manytum, lyg Stalinas esąs kažkoks šiurkštus dievaitis, kurio rankose yra visos planetos likimas. Nesakyk ne žodžio prieš Staliną, kitaip jis nepriims mūsų tankų!" — atrodo yra nusiteikimas kai kurių žmonių, kurie dabar taip godžiai išdalina mūsų tautinį lobyną. Tokių dvasinių nusiteikimų aš randu diplomatiškai paikiu, moraliai gėdingą ir pavojingą demokratinėms institucijoms išlaikyti šioje šalyje. Dorybių ieškojimas Stalino tironiškoje valdžioje pasidarė daugelio inteligentų ir valdininkų vyriausias užsiėmimas. Prez. Rooseveltas pradėjo, kai jis pastebėjo, galbūt su šypsena, būk Rusijos konstitucija 'laiduoja' religinę laisvę. Rusijos konstitucija jokios laisvės nelaiduoja, Ji garantuoja Komunistų Partijos diktatūrą, specifiskai ją įvardina ir teigia, kad ji 'sudarys vadovaujantį kamieną visoms darbininkų (t. y. piliečių) organizacijoms' (X skirsnis, 126 str.).

KONSTITUCIJA ŽMONĖMS MULKINTI "Jokia konstitucija, kuri įvardina mažą, drausmingą fanatikų organizaciją kaip absoliutų viešpatį, negali laiduoti laisvės jokiam asmeniui ar įstaigai, išskyrus tą organizaciją ir jos vadą. Irašyti laisvo žodžio, laisvo tikėjimo, laisvų rinkimų dėsnius konstitucijoje, kuri turi tokį džiokerį, reikštų atimti tiems dėsniams betkokią prasmę. Mūsų nuklydėliai kairieji mėgsta aprašinėti šį totalitarinį dokumentą, kaip pa tariamą 'aspiraciją į demokratiją'. Ta aspiracija nė kiek ne didesnė, kaip Hitlerio tariamieji 'plebiscitai'. Tai yra išbandytas ir patobulintas dokumentas visiems žmonėms visą laiką mulkinti. Betgi nėra jokios priežasties, kodėl mes leistumės mulkinami."

VISKAS PRIKLAUSO VALSTYBEI

Rusijoje viskas priklauso valstybei. "Ir vienas bosas bei jo formantai (apie 200,000 feodalų ponų, iškeltų aukščiau pavergtų masių), kurie valdo valstybę, gyvena kaip jiems patinka iš to pajamas gaminančio turto. Jie sudaro naują išnaudotojų klasę. Apie 10 milijonų daugiau žmonių turi tam tikro saugumo, maždaug tiek pat kaip ir senoje Rusijoje. Dabartinės sąlygos vadinti 'ekonominė demokratija' yra paprastas šlamštas. Nėra ten jokios lygybės fabrikuose, jokios laisvės, jokios teisės sudaryti nepriklausomas unijas, jokios teisės streikuoti, jokios teisės netgi darbą keisti. Darbininkai yra prirakinti prie mašinų ir pririšti prie atlyginimo lentelės, kaip niekur kitur pasaulyje, iskaitant netgi nacišką Vokietiją. Atlyginimo lentelė santyky su pragyvenimo kainomis yra žemesnė, negu carų laikais. Ir visą sistemą priverstinai vykdo slaptosios policijos armija, kuri sužadintų pavydo netgi Egipto faraonų ar Heinricho Himmlerio krūtinėse."

JIE MŪSŲ NEGARIBINA

Autorius pažymi, kad Maskolijoje niekas nesukūrė 'Jungtinių Valstybių Draugų' organizacijos, niekas ne apvaikščioja mūsų švenčių, niekas negamina filmų mūsų ideologijai dievinti, niekas nešaukia masmitingų pasidžiaugti mūsų laimėjimais Gvadalkanale ar Afrikoje. Ligi tol, kai ambasadori Standley subarė, rusai buvo paniūrė ir pikti netgi dėl mūsų jiems teikiamos pagalbos. Rusijoje nėra leidžiamos knygos, aiškinančios amerikiečių sistemą, niekas neleidžia Amerikos demokratijos agentams skelbti komunizmo nuvertimą. "Ir jų kioskai ir knygynai, tuo pačiu metu, yra pripildyti mūsų gyvenimo tariamojo skurdo ir išsigimimo pasmerkimo." Deja, tas netrukdo komunistams Amerikoje apšaukti fašistais betkoki amerikonišką nuosirdumo pareiškimą. Autorius apžvelgia komunistiškos propagandos isterišką epidemiją Hollywoode. Mums skelbiama tik tas, ko bolševikų vyriausybė nori, kad amerikiečiai tikėtų. Tas yra didelis pavojus mūsų demokratiškai sistemai. 10,000,000 ŽMONIŲ KONCENTRACIJOS STOVYKLOSE Kai Willkie keliavo Rusijon, jį lydėjo ir visus raštus redagavo "Joseph Barnes, žmogus, kuris, nepaisant jo gabumų, Stalino režimo kritikų yra laikomas kaip apskriausias Sovietų Sąjungos apologetas Jungtinėse Valstybėse. Rusijoje p. Willkie matė spygliuotomis vielomis aptvertas koncentracijos stovyklas įvairiuose miestuose ir kalbėjo apie tai savo straipsnyje Reader's Digest'e. Betgi, šis paminėjimas apie stovyklas kažkaip pranyko iš to straipsnio, kol jis pasirodė spaudoje kaip jo knygos Penktas Skyrius"—gal aciu p. Barnesui. Koncentracijos stovyklose kankinasi tarp 10 ir 15 milijonų žmonių. "... m a žiausiai 10,000,000 žmonių gyvena, tikriau miršta, sunkių darbų koncentracijos stovyklose Sovietų Sąjungoje. Dešimtis milijonų blogai maitinamų, blogai butais neaprupintų, nuskurdusių, niekinamų ir kenčiančių vergų tai yra žemiausias sluogsnis, ant kurio ilsisi visas vadinamos 'ekonominės demokratijos' pastatas... Nepaisant, kas surašė žodžius, p. Willkie skyrėsi apie Rusiją kaip ir senoje Rusijoje. Dabartinės sąlygas vadinti 'ekonominė demokratija' yra paprastas šlamštas. Nėra ten jokios lygybės fabrikuose, jokios laisvės, jokios teisės sudaryti nepriklausomas unijas, jokios teisės streikuoti, jokios teisės netgi darbą keisti. Darbininkai yra prirakinti prie mašinų ir pririšti prie atlyginimo lentelės, kaip niekur kitur pasaulyje, iskaitant netgi nacišką Vokietiją. Atlyginimo lentelė santyky su pragyvenimo kainomis yra žemesnė, negu carų laikais. Ir visą sistemą priverstinai vykdo slaptosios policijos armija, kuri sužadintų pavydo netgi Egipto faraonų ar Heinricho Himmlerio krūtinėse."

Šaltį... Daugelio pačių esminių medikališkų reikmenų tiesiog nėra. Vaikai dirba, daugely fabrikų, pilna 66 valandų savaitę, kaip ir suaugę... Vienintelis maistas, kokį galima pirkti rinkose, buvo tik juoda duona ir bulvės, neprieina momis kainomis... Šios pastabas atitinka Ralph Ingersoll'o, draugiško lankytojo pirmą kartą Rusija pateko karan, pasabom s: 'Amerikoniškos stovykas nemainytų savo gyvenimo ant vidutiniško Sovietų darbininko gyvenimo.' STALINAS TURI DVI UŽSIENIO POLITIKAS Stalinas turi dvi užsienio politikas: vieną varo jo diplomatinis korpas, kitą vykdo jo slaptieji agentai, kurie vadovauja komunistų partijoms užsieniuose. Pirmoji politika yra fasadas antroje — Stalinas vykdo savo tikslus "kurie tiek bendra turi su Atlanto Čarteriu, kiek dinamito prikrauta mina turi su priešakin žygiuojančių kareivių."

Stalino politikai suprasti, reikia atidžiai skaityti jo knygas ir kalbas. Betgi demokratijų politikai "regimai vengia tų knygų ir kalbų. Jie daro tokią pat klaidą. Kaip seniau premieras Chamberlain. Hitleris išaiškino Chamberlainui savo 'Mein Kampfe' tiksliai ką manąs daryti, bet Chamberlainas rado tai sunkiai skaitomu ir beveikjo vadovautis savo spėjiojimais.

Stalino politikai suprasti, reikia atidžiai skaityti jo knygas ir kalbas. Betgi demokratijų politikai "regimai vengia tų knygų ir kalbų. Jie daro tokią pat klaidą. Kaip seniau premieras Chamberlain. Hitleris išaiškino Chamberlainui savo 'Mein Kampfe' tiksliai ką manąs daryti, bet Chamberlainas rado tai sunkiai skaitomu ir beveikjo vadovautis savo spėjiojimais.

Stalino politikai suprasti, reikia atidžiai skaityti jo knygas ir kalbas. Betgi demokratijų politikai "regimai vengia tų knygų ir kalbų. Jie daro tokią pat klaidą. Kaip seniau premieras Chamberlain. Hitleris išaiškino Chamberlainui savo 'Mein Kampfe' tiksliai ką manąs daryti, bet Chamberlainas rado tai sunkiai skaitomu ir beveikjo vadovautis savo spėjiojimais.

KOMINTERNO UŽDARYMAS NĖRA BENDRADARBIAVIMO ŽENKLAS

Daug garsinamas Kominternas "uždarymas" nėra bendradarbiavimo ženklas. Čėka buvo "panaikinta," kai per daug išgarsėjo, ir jos vietą užėmė GPU; vėliau GPU buvo "panaikinta" ir atsirado NKVD, "bet tas pats policijos,teroro režimas tęsiasi be pakeitimų. Kodėl mes turėtume ne laukti pasaulinės komunistų konspiracijos galo, tik todėl, kad Kominternas bosai viešai suvedgino savo laiškalapius. Jokių teisių neišžadėta, jokių principų neatšaukta, jokių pažadų nėra duota." Browderis nėra 1933 m. išėjo iš Kominternas, bet visvien aklaivai vykdė Maskvos užgaidas. "Jeigu mes giedosimej hosiannę Stalinui už mūsų išsivystymą nuo Kominternas, jis juoksis į rankovę. Ir jis juoksis paskutinis." RUSIJOJE NĖRA VIEŠOSIOS OPINIJOS "Netgi teorijoje, bolševika-

reikalauja kalbėti apie 10,000 nužudytųjų karininkų ir apie šimtus tūkstančių mirstančių civilių. Tas išaiškina, kodėl Suomija tebetveria 'sit-down kare' Rusijos pasieniais. Tas išaiškina, kodėl gen. Michailovičius nesidera su komunistų vadovaujama partizanais Jugoslavijoje. Tantai yra kitas faktas, kurį privalo aiškiai turėti dėmesyje tie, kas vadovauja mūsų politikai kariniam pasaulyje, nes kitaip jie bus prigauti... Kremlius nerodo jokios pagarbas savo pakalikams svetur, nebent jei jiems vyksta. Rusija sudarė artimas sutartis su Turkija tuo pačiu metu, kai Kemal Paša masiniai žudė turkų komunistus. Nors Mus solinis ikope į savo sostą ant italų komunistų lavonų, Stalinas jam toliau teikė aliejų 'Etijopijos išžaginimui', nepaisydamas Tautų Sąjungos sankcijų. Tokios pat rūšies kietas nusiteikimas ryškėja iš Stalino jungtinio įsiveržimo į Lenkiją, išvien su Hitleriu; jo Latvijos, Estijos ir Lietuvos užgrobinas, kai rašalas vargiai buvo išdžiūvęs ant nepuolimo sutarčių su tomis valstybėmis; jo neišprovokuotas puolimas ant Suomijos; ir Kremlio neseniai paskelbtas pranešimas kad iš laiko nuolatiniams savomis visas teritorijas, kurias jis užgrobė, bendradarbiaudamas su naciška Vokietija."

Stalinas atsiskakė savo atstovą siųsti į Kasablanką, nes jis tėra mūsų sąjungininkas tik tai prieš mūsų priešus Europoje. Jo nuotaišką paaiškina Stalino seniai pareikštas 'dėsnis: Rusijos "galingiausias sąjungininkas" yra "nesutikimas, konfliktai ir karai tarp kapitalistinių valstybių" (Pravda, 1925 m. sausio 30 d.). Jis niekad neatšaukėsi žodžių ir visos jo kalbos tarptautinėje plotmėje remiasi šiuo dėsniu. "Visi komunistai aiškiai supranta, kad šie žodžiai tebėra galioje." Netrukus Stalinas ims artėti su demokratijomis, ir todėl ypatingai svarbu yra atsiminti šiuos jo žodžius: mums reikia "quit kidding ourselves and face the facts."

KOMINTERNO UŽDARYMAS NĖRA BENDRADARBIAVIMO ŽENKLAS Daug garsinamas Kominternas "uždarymas" nėra bendradarbiavimo ženklas. Čėka buvo "panaikinta," kai per daug išgarsėjo, ir jos vietą užėmė GPU; vėliau GPU buvo "panaikinta" ir atsirado NKVD, "bet tas pats policijos,teroro režimas tęsiasi be pakeitimų. Kodėl mes turėtume ne laukti pasaulinės komunistų konspiracijos galo, tik todėl, kad Kominternas bosai viešai suvedgino savo laiškalapius. Jokių teisių neišžadėta, jokių principų neatšaukta, jokių pažadų nėra duota." Browderis nėra 1933 m. išėjo iš Kominternas, bet visvien aklaivai vykdė Maskvos užgaidas. "Jeigu mes giedosimej hosiannę Stalinui už mūsų išsivystymą nuo Kominternas, jis juoksis į rankovę. Ir jis juoksis paskutinis."

RUSIJOJE NĖRA VIEŠOSIOS OPINIJOS

"Netgi teorijoje, bolševika-

kai netiki gera valia... kas jam pataikauja, suvaidins mulkių rolę. Vienintelis būdas šios rolės išvengti yra — studijuoti Stalino idėjas ir tapti tiek pat milkiu ginant demokratiją, kaip jis besirengdamas ją išversti." Jis savo knygoje parašė: "...nėra įmanoma, kad Sovietų Respublika galėtų išlikti ilgą laiką greta imperialistinių valstybių. Ilgainiui arba viena arba kitos turi nugalėti." Rusijoje nėra viešosios opinijos, išskyrus valdiškąją. Rusai nežino nei mūsų pagyrų, nei mūsų peikimų, nebent jei valdžia randa reikalo ką paskelbti. Rusų viešpats su panieka žiūri į "buržuazinės demokratybės" valstybininkus. Mūsų pagyrų akivaizdoje, jis ciniškai tyli. Demokratijs nestovi lygioje papėdėje, susidurdama su komunizmu, nes komunistų dorovė nevaržo. Reikia suprasti "komunistiškos visuo menės barbarišką pobūdį ir komunistišką puolimo pasaliną metodą." "Negalima demokratijos išgelbėti, užsi-merkiant prieš diktatūros bausimus... Mūsų vienintelis ginklas prieš tamsybę yra šviesa," baigia šis komunizmo ekspertas.

IŠ "V" IR AUSTRALIJOS LIETUVIAI PLIEKIA JAPONUS

(LKFSB) — Mūsų korespondentas praneša iš Australijos, kad iš Brisbano miesto yra pašaukti du lietuviai ir kariuomenė, o iš Sidnejaus apie dešimtį. Taip, kad dabar apie 12 Australijos lietuvių pliekia kalį japonams. Daugelis Australijoje gyvenančių lietuvių turi neblogus darbus ir, nors kiti atvykę karo pradžioje, jau kaipurie svarsto išgyti nuosavą namuką. Daugelis nemoka dar anglų kalbos, už tat mėgsta dažniau vieni kitus lankyti ir lietuviškai išsišnekėti apie praeitį ir apie naująjį gyvenimą. Nemažo jiems malonumo būdžia, kai tarp USA kariuomenės dalinių Australijoje sutinka Amerikos lietuvių. Australijoje esantis lietuvis kunigas Tamulis gyvena Australijos arkivyskupo namuose. Kadangi Brisbane diecezijoje didelis trūkumas kunigų, tai jam dažnai tenka vykkti užpildyti spragas. Bekeliaudamas jis yra sutikęs net keletą lietuvių karių iš USA, net gi iš Chicago, o taipgi sutiko kelias lietuvaitep nurses. Šiaip jau kun. Tamulis, drauge su kitais 6 kunigais, darbuojasi prie katedros, o atliekamu laiku universitete studijuoja kalbas ir žurnalistiką. Tarp australiečių, ypač katalikų, jaučiama didelė simpatija Lietuvai ir palankus nusistatymas Lietuvos nepriklausomybei. Jie kritikuoja SSSR kesinimąsi Baltijos valstybes prijungti prie Rusijos. Produktų kainos Australijoje yra pakilusios, kaikuirių-net trigubai, bet žmonių uždarbiai labai geri, taigi visi pavalgę, apsiirengę ir džiugiasi, kad bombos nekrinta ant galvos. Sunkesnis/gyvenimas tik paimtiems į kariuomenę, kurie Naujojoje Gvinijojej kariauja su japonais.

DU BOIS, PA. — Mūsų Sodaliets, tai parapijos pažiūra, kai mėlynakiai jaunij vyrai rėtėja, išėjusieji karą Dėdei Samui laimėteturias laisves ir demokratiją pasaulyje. Nūngi, Sodaliets uolia kaip visada darbuojasi viskais parengimais parapijnaudai ir kilniu savo gyvenimu duoda gražų pavyrkitiems. Liepos ketvirtąją, sekmdienį, 8 val. ryte, Sodaliets per šv. mišias, in corpore atėjo prie Viešpaties Stalo ir priėmė Šventąją Komuniją. I Sodaliets valdybą įeina sekančios veiklios narės: Gertrūda Laukaitis, pirm. Elena Beleskaitė, vice-pirm. Adelina Janušonis, rašt. Genovefa Zimmerman, lit. Kleb. kun. Mykolas J. Urbanas — Dvasios Vadas ir Seselė Juozapa Marija — prefektė. Liepos vienuoliktąją, sekmdienį, Šventojo Vardu Draugijos nariai, 8 val. ryte per šv. mišias in corpore priėmė Šventąją Komuniją. Mėlonis Svečiai Seselė M. Karolina, duklė pp. Masonių, su kita Seselė iš Šv. Juozapo Kongregacijos, Clevelando, Ohio, viešjo pas geruosius savo tėvelius nuo liepos 6 iki 12 d. Per tas dienas Seselės buvo apsigyvenusios Šv. Juozapo lietuvių parapijos Seselės Pranciškiečių konvente. Liepos 10 dieną kun. K. Rakauskas iš Minersville Pa., atvažiavo pas mylimąsius savo tėvelius praleisti tostogas. Mums malonu susilaukia brangaus lietuvių kunigų svečio, kuris, būdamas dar jaunas, lankė Šv. Juozapo lietuvių parapijos mokyklą, čia baigė High School, gi kolegijos ir seminarijos atostogų laikais iki įsišventinimo į kunigų visada veikė lietuvių jaunimo tarpe ir uolia dirbo tautiniai kultūrinėse darbe. Kun. K. Rakauskas yra pavyzdingas ir kilnus kunigas, taip pat susipratęs lietuvišviesuolis. Nors čia gimė, bet visa širdimi pamilęs lietuvių tautą ir visa tai, kas lietuviška.

40 M. KUNIGYSTĖS SUKAKTĖ ŠVENČIA KUN. F. MARTIŠIUS

(LKFSB) — Vienas iš bbiausiai pagarsėjusių sodalinių Lietuvoje yra kun. F. Martišius. Jisai ne tik garsiai po Lietuvą paskleidė ros rūšies vaisinių medikamentų, bet ir išgautų už tą lėšų vieną jaunuolį yra išleido mokslus, net ir pačią Pranciškiečių gimnaziją jisai gerokai paremia iš tų pajamų. Ivertinant jo organizatorinius gebumus ir auklėjimo patirtumą, paskutiniu metu buvo paskirtas. Prienų gimnazijos direktoriumi. Gimė jisai 1879 m., o kunigų įšventintintas 1903 m. liepos 12 d. taigi šiomet sueina lygiai 40 m. jo kunigystės. Kaip dabar yra su juo Lietuvoje, turime žinių.

IS Du Boiso Padangė

MŪSŲ SODALIETĖS DU BOIS, PA. — Mūsų Sodaliets, tai parapijos pažiūra, kai mėlynakiai jaunij vyrai rėtėja, išėjusieji karą Dėdei Samui laimėteturias laisves ir demokratiją pasaulyje. Nūngi, Sodaliets uolia kaip visada darbuojasi viskais parengimais parapijnaudai ir kilniu savo gyvenimu duoda gražų pavyrkitiems. Liepos ketvirtąją, sekmdienį, 8 val. ryte, Sodaliets per šv. mišias, in corpore atėjo prie Viešpaties Stalo ir priėmė Šventąją Komuniją. I Sodaliets valdybą įeina sekančios veiklios narės: Gertrūda Laukaitis, pirm. Elena Beleskaitė, vice-pirm. Adelina Janušonis, rašt. Genovefa Zimmerman, lit. Kleb. kun. Mykolas J. Urbanas — Dvasios Vadas ir Seselė Juozapa Marija — prefektė. Liepos vienuoliktąją, sekmdienį, Šventojo Vardu Draugijos nariai, 8 val. ryte per šv. mišias in corpore priėmė Šventąją Komuniją. Mėlonis Svečiai Seselė M. Karolina, duklė pp. Masonių, su kita Seselė iš Šv. Juozapo Kongregacijos, Clevelando, Ohio, viešjo pas geruosius savo tėvelius nuo liepos 6 iki 12 d. Per tas dienas Seselės buvo apsigyvenusios Šv. Juozapo lietuvių parapijos Seselės Pranciškiečių konvente. Liepos 10 dieną kun. K. Rakauskas iš Minersville Pa., atvažiavo pas mylimąsius savo tėvelius praleisti tostogas. Mums malonu susilaukia brangaus lietuvių kunigų svečio, kuris, būdamas dar jaunas, lankė Šv. Juozapo lietuvių parapijos mokyklą, čia baigė High School, gi kolegijos ir seminarijos atostogų laikais iki įsišventinimo į kunigų visada veikė lietuvių jaunimo tarpe ir uolia dirbo tautiniai kultūrinėse darbe. Kun. K. Rakauskas yra pavyzdingas ir kilnus kunigas, taip pat susipratęs lietuvišviesuolis. Nors čia gimė, bet visa širdimi pamilęs lietuvių tautą ir visa tai, kas lietuviška.

Brang (Tūsi) Tiesa, k neje ir randam. Mišiu A Tikrovėj ti Kalv lamžint. je. Tai šum XI kartojuš skritulic reiškiasi majestot numas i rija. K. kia priei tardama džius, t pavydale tasai Jėz Savęs a je Dievu Auka. T vas Jėzū švenčiau Brangiau tobuliau: dėkonės, permaldė Dalinink Kai k Šv. Miš tampa d ties Jėzai nes Šv. dininkai pamaldū Jam dėk nes, suke i i už k usigailė jo pačiu viskuoju lėvui au

Brangiausias Turtas Pasulyj

(Tūsinys iš pereito Nr.) Tiesa, kad Kalvarijos viršūnėje ir pačioje Kalvarijoje randame galingiausią Šv. Mišių Aukos įtaką ir galybę. Tikrovėje, Šv. Mišios tai pati Kalvarija. Tai Kalvarija įamžinta nekruvinose Aukose. Tai Kalvarija esanti viršum XIX šimtmečių ir atskartojusi kiekvienoje žemės skritulio dalyje. Štai, kur reiškiasi Šv. Mišių didenybė, majestotas, kur reiškiasi pilnumas ir vienybė su Kalvarija. Kai kunigas nusilenkia prieš duoną ir vyną, iš-tardamas Konsekracijos žodžius, tos duonos ir vyno pavydais yra Nukryžiuotaisi Jėzus Kristus veiksmo Savęs aukojimo Kalvarijoje Dievui Tėvui kaip mūsų Auka. Tarp žmonių yra Gyvas Jėzus Kristus, aukojas Švenčiausiąjį Savo Kūną ir Brangiausiąjį Kraują, kaip tobuliausią auką garbinimo, dėkones, atsisteisinimo ir permaldavimo.

Dalininkai Jėzaus Kristaus Aukoje

Kai katalikai dalyvauja Šv. Mišių pamaldose, jie tampa dalininkais Viešpaties Jėzaus Kristaus Aukoje. Nes Šv. Mišių metu, maldininkai su nuoširdžiausiu pamaldumu Dievą garbina. Jam dėkoja už visas malones, sukauptoj dvasioj gairių už kaltes, ir maldauja usigailėjimo ir dovanojimo, o pačiu vienybėje su Dieviškuoju Išganytoju Dievui Tėvui aukoja Beribės Aukos

atnašą. Kai tikintieji dalyvauja Šv. Mišiose, jie tarsi dalyvauja su Šv. Panele Marija, Šv. Jonu ir Marija Magdalena ties Kryžiumi, ties pačiu atpirkimo ir išganymo šaltiniu.

Visa mums eina iš mūsų Dangiškojo Tėvo per Dieviškąjį Jo Sūnų, Jėzų Kristų, Kuriam Dievas Tėvas pavėdė visus turtus, kurių žmonės trokšta ir kurių reikia jų gyvenimui. Tasai Jėzus Kristus, Pasaulio Išgelbėtojas, yra bažnyčių aukūruose su neišsemiamais turtais, Save už mus aukojas Savo Tėvo garbei, taip pat Savo Tėvui duodas tobuliausią garbinimą ir už mus teikias vyriausiąją Kryžiaus Aukos nuopelninumą. O, jei žmonės tik žinotų tą brangiausiąją Dievo Dovaną! Kad žmonės tik realizuotų tą turką, iš kurio gali nudotis sau ir kitiems, kasdieniai dalyvaudami Šv. Mišių Aukoje!

Šv. Mišių Aukos nuopelninumas

Nūngi, žmonėms daug kas reikalinga, kaip kūnui taip ir sielai, bet kaip mažai jie įvertina tą Šv. Mišių Aukos turką, brangiausiajį visame pasauly! Žmonės kreipiasi į įvairiomis novenomis, keliauja į jų šventoves, meldžiasi ir aukoja. Tie patys žmonės prašo savo kunigų melstis už juos, kad jų reikaluose užtartų pas Dievą. Tačiau, tie patys žmonės pamiršta, kad Aukūre yra mūsų Dieviškasis Tarpininkas — visada pasiruošęs pas Dievą Tėvą užtarti už mus, beribiais Savo nuopelnais no-

redamas visiems padėti vi-suose jų reikaluose, silpnoms mūsų maldoms pridodamas galingosios Jo maldos galybę Šv. Mišių Aukoje. Kai su nuoširdžiu garbinimu, gyvu tikėjimu, karšta meile ir tikru gailėsiu — žmonės susivienija Jėzuje Kristuje, Eucharistinėje ir Amžinoje Jo Aukoje, Jis visas mūsų intencijas ir maldas priima į Savo širdį ir Savo Tėvui aukoja už mus tobulą garbinimą ir pilną užganapadarymą. Jis Savo Tėvui parodo visus mūsų reikalus, visus trūkumus, ir maldauja užtarymo, gi Jo malda yra visa galinga.

Pats Jėzus Kristus, Pasaulio Išgelbėtojas, įkūrė Šv. Mišių Auką kaip vyriausiąją garbingiausią katalikų privilegiją. Meilė Šv. Mišių Aukai yra pačių katalikų tikėjimo tyrimas. Tai didžiausia pagalba visiems žmonių reikalams, tai visų malonių šaltinis plaukias visoms sieloms. Nieko kita nėra šventesnio, nieko kita nėra išgainingesnio ir nuopelningesnio kaip Šv. Mišios, kurios nesibaigiančiai atnašauja-mos plačiame pasauly. Dėl to, tikintieji turėtų visada naudotis tomis nuopelnin-gomis palaimomis, kurios visiems eina iš Atpirkimo nuo Kryžiaus Kalvarijoje.

Viena valanda iš 168, arba iš 24?

Kiekviena savaitė turi 168 valandas, gi kai viena valanda mums yra brangi Dievo dovana. Gerasai Dievas iš beribės gausybės mums duoda tas 168 valan-

das ir reikalauja iš mūsų tik vienos valandos, kad būtų Jam gražintą, kas sekmdienį dalyvaujant Šv. Mišių Aukoje. Gailėtina, kad mūsų Motinai Bažnyčiai reikėjo įsakyti po mirtinąja nuodėme, kad tikintieji kas sekmdienį ir šventomis dienomis dalyvautų Šv. Mišiose. Tačiau, jei visi katalikai žinotų neįkainuojamą Šv. Mišių vertybę bei neišsemiamą nuopelninumą, tada mūsų bažnyčios būtų kupinos, būtų perpildytos žmoniėmis ne vien sekmdieniais, bet kas dien per lėtisus metus. Nė vienas pasiaukojimas ne būtų per sunkus, ir vietoje vienos valandos iš 168, tikintieji laikytų kilnia savo pareiga ir garbinga privilegija aukoti vieną valandą iš 24 val., kad pelnytų brangiausius Šv. Mišių Aukos nuopelnus.

Tiesa, yra pamažųjų ir gerų katalikų, kurie įvertina Šv. Mišių Auką. Kas rytą galima juos rasti ties altoriumi, kur su Dieviškąja Auka vienijasi visa šventoje Aukoje. Jie yra dvasiniai multimilijonieriai, kurie žinano nepaprasto ir neišsemiamos turto paslaptį, ir to turto iš jų neišplės nė vagys nė plėšikai, nė priešai. Jie yra laisvi žmonės, kurių nepavergs praeinanti pasaulio interesai, nė sunkūs vargai bei skaudūs tyrimai, nė vyliuojančios linknybės, nė kitų žmonių apgaulės. Jie žemės galiūnai, kurie yra palaiminti, nes jie mato tuos dvasinius reiškinius, kurių supagonėjęs pasaulis negali matyti. Jie yra tos skaisčios

Kandidatiems į Šv. Pranciškaus Seserų Vienuolyną Žinotina

PAREIGOS DIEVUI:

Viską daryti didesnei Dievo garbei
Visame siekti asmeninio šventumo;
Pildyti tris įžadus: Neturto, skaisčių, ir klusnumo;
Gyventi pagal Trečiojo Šv. Pranciškaus Ordino Regulą ir Kongregacijos Konstituciją, kurios nurodo maldų ir darbų tvarką, tylėjimo valandas, apsimarinimo pareigas, elgesį namie ir svetur, ir dorybių praktikas;

Kaip Šv. Pranciškaus, kasdien klausyti Šv. Mišių, priimti Šv. Komuniją, lankyti švenč. Sakramentą, ir dažnai kelti širdį prie Dievo.

Turėti gerą intenciją prašant priėmimo į vienuoliją.

PAREIGOS ARTIMUI:

Rūpintis artimo išgany-mu;
Mokyti ir auklėti vaikelius mokyklose, arba
Slaugyti ir lankyti ligonius, arba
Aprūpinti našlaičius ir senelius;
Pasišvesti katekizacijos centruose;
Apaštalauti lietuvių šeimose, religijos tikslais;
Užsiimti namų ruoša ir siuvimu vienuolynuose;
Rūpintis altoriais ir bažnytiniais rūbais;
Darbuotis įvairiose mokslo ir meno srityse: muzikos, piešimo, kermerijos šakose;
Kurti religines, kulturines, ir patrijotines organizacijos jaunimo tarpe;
Vesti moterų draugijas;
Būti pasirėngus vykti į svetimą kraštą religijos ir apšvietos tikslais;
Mokyti tikėjimo dalykų konvertitus;
Bendrauti su labdarybes ir mokslo agentūromis klinikomis, lietuvių šeimoms pagalbei;
Lankyti kalėjimus, pataisus namus ir kitas įstaigas, ypatingų šeimynų naudai;
Skleisti katalikiškus ir lietuviškus laikraščius, ir žurnalus.

PAREIGOS TAUTAI

Būti nuoširdžia patrijote — branginti ir ginti Amerikos idėjas, įstatymus ir teises.
Dažnai atsimentinti Amerikos ir Lietuvos reikalus maldoję;
Žadinti tautinius jaus-

ir turtingos sielos, kurios žino ir įvertina brangiausiajį turką plačiame pasauly.

Skaitytojau, pasisakyk, ar pats priklausai prie tų kilnių sielų? ar bendrauji šventoje jų draugystėje? ar įvertini, kaip palaimintieji ir šventieji, Šv. Mišių Aukos mišteriją? ar bendrai su jais dalyvauji Šv. Mišių Aukoje? ar naudojiesi brangiausiais Didžiosios Aukos nuopelnais??

Kun. A. Tamoliūnas

VAIČIULAITIS TEBĖRA FLORIDOJE

(LKFSB) Amerikos lietuvių pamiltas rašytojas Vaičiulaitis, kurs dabar atlieka karinę tarnybą, tebėra Miami Beach. Jo sveikata gera. Turi nemažai karinių pratybų ir pamokų. Jo adresas dabar: Pvt. A. Vaičiulaitis 911 Training Group, Flight 110 D, B.T.C.9, Miami Beach, Fla. Turėdamas laisvesnio laiko A. Vaičiulaitis seka vietinę spaudą ir mums atsiuntė porą iškarpų iš "The Herald". Miami laikraščio. Viename numeryje komentatoriuss Oswald Garrison Villard, rašydamas apie rusų lenkų santykius, prisimena ir tris Baltijos valstybes, kurios daug kentėjo būdamos po svetimu batu ir kurios, kaip rašo Villard, yra vertos džiaugtis nepriklausomybe, lygiai kaip Šveicarija, ar Švedija. Kita Vaičiulaičio atsiūsta iškarpa vaizduoja įvairių tautų kareivius USA tarnyboje, tarp jų yra įdėtas paveikslas ir lietuviu.

LIETUVOJE PEREITAI METAIS VEIKĖ 28 ŪKIO MOKYKLOS

(LKFSB) Pereitais mokslo metais veikė 28 žemesniosios ūkio mokyklos, kurias lankė 3,275 mokiniai.

LIETUVOJE PEREITAI METAIS VEIKĖ 28 ŪKIO MOKYKLOS

(LKFSB) Pereitais mokslo metais veikė 28 žemesniosios ūkio mokyklos, kurias lankė 3,275 mokiniai.

Addisonurniture Co.

KRAUTUVES ISPARDAVIMAS

Miegamų kambar, SETAI Svečių kambariams SETAI Pusryčių teikimui SETAI Stalinių kambarių SETAI Matracai, Springai ir t. t. **10% to 50%** NUOLAIDOS

Rankandus parduodame ant lengvų išmokėjimų
Išmainyk savo senus rakandus ant naujų dabar.
7210 St. Clair Ave. HEnd. 3417

NAUJOJE VIETOJE

NIKOĐEMAS A. WILKELIS
LAISNIUOTAS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Ir Balzamuotojas
Šermenims kambarius duodame vartoti nemokamai
Naujoj, moderniniai įrengtoj nuosavioj vietoj
6202-04 SUPERIOR AVE. HEnderson 9292

P. J. KERŠIS

809 Society for Savings Bldg., Ofiso Tel. MAin 1773
Norėdami pigiai pirkti namus bent kurioje miesto dalyje ar pašalinuose miesteliuose kreipkitės pas mane, gausit už pigiausią kainą. Taipgi įvairios apdraudos-insurance reikaluose gausit geriausį patarnavimą.
Perku ir parduodu bankines knygeles.
Sutaisau paskolas dėl pirmo mortgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

DELLA E. JAKUBS

LITHUANIAN FUNERAL HOME
(Jakubauskienė—Laisnuota Laidotuvių Direktorė
Visiems Lietuviams norintiems mūsų kambarius leidžiame naudoti dykai.
Lietuviai kreipdamiesi reikale prie manes apturėsite teisingą patarnavimą. Simpatiškas, mandagus, greitas ir geresnis už kitų patarnavimas. Vazimai ligonių pervežimui ir iš ligonbučių. Kainos sažiningiausios. Žemiausia kaina už palaidojimą, sulyg jų pasirinkimo. Telefonuokit!
ENDICOTT 1763
6621 Edna Avenue — Cleveland, Ohio

VEL SUGRIZO TARNYBON

KUOMET Telefonų industrija, prieš kurį laiką sustojo dirbusi dėl namų fronto ir kuomet Western Electric dirbtuvės pradėjo išdirbinėti telefonus dėl kariaujančio fronto, tuomet gulščiųjų telefonų pri-truko ir pastatamieji telefonai stojo vėl tarnybon. Todėl jei tamsta gausi pastatomaį telefoną, tai žinok kodėl jį gavai.

Kuomet kalbai pastatamuoju telefonu, lupas laikyk artį triubelės.

KIEKVIENA PIRMADIENĮ SAVO RADIO ATSUK ANT SEKANČIŲ STOCIŲ:
PIRK KARO BŪNUS DEL PERGALES

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

CLEVELAND' O ŽINIOS

IŠ ŠV. JURGIO PARAPIJOS

Reikšmingas Pamokslas

Pereitą sekmadienį kun. V. Vilkutaitis, per sumą pasakė labai reikšmingą ir pamokinantį pamokslą apie burtus ir visokius žinovus ir spiritistus, kuriuos žmonės gana skaitlingai lanko.

Gerb. klebonas priminė, kad šiandieną ne tik dvasiška, bet ir svietiška vyriausybė yra labai susirūpinusi šiais dalykais. Žmonės patys nežino ko jie nori ir ko ieško... eina pas įvairius burtininkus, moka brangius pinigus, skriaudžia save ne tik pinigais, bet dvasiniai ir moraliai; ir kas pagaliau atsitinka: kuomet žmogus pradeda burtininkus lankyti ir įvairių spėjimų klausyti, nejuociomis palieka jų vergas, sugadina savo nervus, jokio perspėjimo nebeklauso... geram pamokinimui lieka negirdus. Ir šiandieną ne vienas ir iš mūsų tautiečių dėl tos priežasties yra nelaimingi ligoniai bepročių namuose.

Klebonas prašė žmonių, kad nei dėl juoko nelankytų tokių vietų ir neišskotų pas tuos apgavikus sau laimės ir savo ateities žinių. Kas nesisaugo pavojingų vietų, pats pats patenka į pavojų.

Iš tikrųjų šiuo laiku moderniškas žmogus kartais palieka visai neregį ir rodos lyg kokios jėgos verčiamas ieško sau nelaimės ir vargo...

Choro išvažiavimas

Liepos 11 d. bažnytinis choras turėjo savo išvažiavimą, todėl suma buvo tik skaitinės mišios.

Jaunanečių choras irgi turėjo 10 liepos savo išvažiavimą vakare, prie ugnies kepte dešrelės — girdėt visi labai patenkinti.

B. J.

PADĖKA

Šv. Jurgio parap. Moterų draugijų komisija savo bendradarbiams išreiškė padėką "Liet. Žiniose" per neapsižūrėjimą apleido pavardę Della Jakubs kuri vel tui atspausdino tikietus mūsų Raud. Kryžiui parengimui, birželio 13 dieną.

Komisija dėkoja p. Della Jakubs ir visiems kas kokių darbu prisidėjo.

Moterų Draugijų Generalinė Komisija

MULIOLIS
INSURANCE AND
REAL ESTATE
6606 Superior Ave.

Tel. MU. 0744

K. Štaupas
DECORATOR
— and —
GENERAL REPAIR
14602 Thames Ave.,
CLEVELAND OHIO

Iš Nuol. P-bos P-lės Švč. Parapijos

Buvo linksma Card Party

Pereitame sekmadienį liepos 11 dieną, Moterų Labdarinių draugija rengė Card Party.

Sodė ir salėje žmonės kortavo. Nors neperdaugiausia buvo žmonių nes vasaros šilto dienos metu daugelis lietuvių išvažinėjo į laukus, į farmas.

Vakaras buvo pasekmingas ir ypatingai linksmas, kiekvienas jautėsi maloniai laiką praleidęs. Po kortavimo buvo vaisės kava su "krustais", kurie tirpte tirpo burnoje.

Svečias

Tai bent "Seimas"

Pereitose savaitės "Dirva" patalpino aprašymą Smetonininkų metinio "Seimo", kuris atrodo greičiau buvo panašus į šeiminišką išvažiavimą negu organizacijos seima.

Išskaitant ir patį Smetoną, dalyvavo 29 "delegatai", geriau sakant apie 10 tautininkų veikėjų iš Clevelando, Detroito ir Baltimores su savo pačiomis.

Aišku kad toks šeiminiškasis trijų kolonijų tautininkų veikėjų subuvimas, negalėjo nieko svarbaus nutarti, pasitenkino tik išklauzimu Smetonos, Smetonuko, p. Yčienės ir dar keletos svečių kalbų, pavakarieniauta ir išsiskirstyta. Lietuvos Vaduoti S-gos priekšakyje liko Dr. Tamošaitis ir Karpus.

Šimet L. V. S-gos, Seime nedalyvavo nei vienas rimtesnis tautininkas iš tokių žymių kolonijų kaip Chicago, Bostonas, ir kt. Matyt, kadrimesnieji tautininkai gėdinasi net siūsti delegatus į metinį suvažiavimą tokios draugijos, kuri jau spėjo pagarsėti savo profaštinine veikla ir kitų srovių veikėjų pludimu.

Ir taip iškilusi su sakalais ir nutupė su vabalais, ta "vyriausioji" Smetonininkų organizacija, į kuria pats Smetona tiek vilčių dėjo.

Ką gi gali tikėtis tauti-

ninkai iš draugijos, kurios pirašakyje stovi tokie obskurantai, kaip Karpus, kuris nieko, daugiau neišmano, kaip nekultūriškai kaolioti jam nepatinkamus asmenis.

Štai dar vienas Karpiaus "Kultūriškumo" pasireiškimas

Nuolatinis "L.Ž." reporteris Clevelande A. Gabaliauskienė nuyko į tautininkų metinį suvažiavimą, kad iš pirmų šaltinių patirti apie jų veiklą, Lietuvos vadavimo srityje.

Suvažiavimo rengėjai Gabaliauskienės ne tik į tą suvažiavimą neįsileido, bet pereitame "Dirvos" numeryje Karpus jį dar visai iško-neveikė! Kur gi matyta kad džentelmanas vyras ir dar laikraščio redaktorius, kaip koks piemuo taip nekultūriškai koliotų jam nieko pikto nepadarusia moterį ir dar konkurentinio laikraščio reporterę.

Padorus kaimo bernas dar gėdytūsi tokiais nekultūriškais išsireiškimais vanoti moterį, tuo tarpu Smetonininkų vadas sau tokį prašmatnumą pavelija.

Ar ne gėda taip elgtis redaktoriaus vardą neįjojančiam tautininkų veikėjui?

Jurininkas Antanas Svetkauskas vieną savaitę atostogavo pas savo motiną. Antanas labai gerai išrodo ir sako jam patinka Navy.

Sekmadienį, liepos 11 dieną apleido Clevelandą ir grįždamas karo tarnybon sustojo Pittsburghe 6 valandoms.

Edward Schulcas-Schultz Čempionas

Edwardas Schulcasas žinomas lietuvis plieno dirbtuvės savininkas Mr. ir Mrs. Ch. Schulcu, sūnus, nuosta? biai lošia golfą. Šimet jis nugalėjo čempioną John Nowack ir iverkė John Barko. Pereitą savaitę nugalėjo Tony Geosano.

Pereito šeštadienio, liepos 10 dieną Clevelando News dienraštis tilpo didelė Edwardo Schulco fotografija ir platus aprašymas. Tame aprašyme Edwardas pasisako esąs lietuvis. Bravo Edwardui. Lin'time pasiekti golfo čempiono titulą.

NAUJA LIETUVIŠKA MOTERIMS

6700 Superior Beauty Shop

PRIIMAME SU ARBA BE "APPOINTMENTS"

Atdara kiekvieną dieną, išskrus Sekmadienius, nuo 10 val. ryto iki 8:30 val. vakaro.

Geresniam Išsimieggimui Pakeisk Seną Matrasą Patogesniu.

MODERN BEDDING CO.

3118 LORAIN AVE., CLEVELAND, OHIO

Telefonuok šiandien MELrose 7919

Plunksninę patalinę pakeisk modernišką patogumu.

Visas mūsų darbas garantuojamas.

Firmos atstovas lietuvis John Noreika

Edwardas Šulcas yra vedęs neseniai atvykusia iš Lietuvos Nėlė Jurgelūtė ir auginą gražų sūnelį

Sutuoktuvės

Genovaitės Sutkutės ir Jono Maminko šliubas įvyksta šeštadienio rytą su iškilmingomis Šv. Mišios, Šv. Jurgio Bažnyčioje.

Genovaitė yra atvykusi prieš tris tris metus iš Lietuvos, kur buvo veikli pavarinarinkė. Amerikoje taipgi dalyvauja katalikų veikime.

Jonas yra geras lietuvis ir katalikas. Redakcija linki jaunavedžiams gražaus ir laimingo gyvenimo.

Sukurė Šeimą

Clevelandiečiams gerai žinomas, linksmaus budo jaunuoelis Jonas Andrusis neseniai apsidė su p-lė Evelyn Redzevičiūtė iš Du Bois, Pa. Evelyn yra iš skaitlingos šeimos, turi net 3 brolius karėje. Vienas brolis ir sesutė namie.

Jaunieji po vestuvių porai savičių buvo išvykę honeymoon, aplankė Edgewater Gulf, Mississippi New Orleans, Louisiana ir Floridą. Praleidę malonias medaus savaites grįžo laimingai prie savo kasdieninio darbo. Jonas yra geras mašinistas dirbtuvėje. Evelyną irgi dirba Clevelande, karo industrijoje.

Linkime jaunai porelei laimingo gyvenimo, ir lauksime gražios darbuotės tarpe katalikiškos lietuvių visuomenės.

Susirinkimas

Aušros Vartų Draugijos susirinkimas atsibus Pirmadienio vakare, liepos 26 d. Šv. Jurgio parapijos mokyklos kambary.

Pirm. M. Pukelienė

MIRĖ

Po ilgos ir sunkios ligos liepos 8 d. 1943 mirė Konstantinas Šimkus, 48 m. amž., gyv. 127 E. 60 St. Palaidotas liepos 12-tą iš Šv. Jurgio Bažnyčios, Kalvarijos kapinėse.

Liko žmona Leonora, dukteris Constance Kasulones, sūnai Sgt. Walter, Corp. Frank, ir Pvt. Anthony visitrys S. V. kariuomenėje.

Liepos 11, 1943 mirė Antanas Amšiejus, 70 m. amž., gyv. 1377 E. 33rd St. Palaidotas liepos 14, 1943, iš Šv. Jurgio Bažnyčios, Kalvarijos kapinėse. Liko žmona Ona ir dukterys Elena Kvederienė ir Ona Wilkė.

Abiejuose laidotuviuose patarnavo graborius N. Wilkėlis.

Mike Kudzus

visiems gerai žinomas kambarių popieruotojas ir dekoratorius.

Reikale šaukite RA-9065
antrašas: 1186 E. 82nd St.
Cleveland, Ohio.

Amerikos Katalikų Dukterų Suvažiavimas Clevelande

Liepos 13 diena į Clevelanda suvažiavo apie 200 delegačių iš 45 Amerikos Valstijų ir žymių dvasininkų.

Buvo įspudingai paminėtos organizacijos 40 metų sukaktuvės.

Suvažiavimas buvo formaliai atidarytas su iškilmingomis Šv. Mišiomis Šv. Jono Katedroje kurias celebravo Vyskupas Edward Hoban.

Meksikoje Persekioja Katalikus

Senorita De Valle vadė 90 tūkstančių katalikų moterų kalbėjo dideliame Coin Park teatre, Sekmadienio vakarą, liepos 11 d.

Ji sakė, kad persekiojimų pirmas tikslas yra išnaikinti visas religijas. Meksikoje katalikų dauguma yra ir todėl juos smarkiausiai puola.

Perspėja, kad po karo bus didesnis supagonėjimas

Socialinis ir ekonominis ryškus perversmas įvyks po šio karo ir plataus masto pasaulio sukrikimo. To bus galima išvengti tik per krikščionių pasiaukojimą ir dvasinį atgimimą, pasakė Dr. Pugh, kuris yra pirmininkas Army ir Navy Chaplains (kapelionių). Dr. Pugh vyks ta trims ar keturiems mėnesiams į Azijos ir Afrikos kovos frontus karo lėktuvu drauge su aukšto rango karininkais — oficeriais.

Dr. Pugh nurodė, kad yra neabejotinas galimumas pasauliui virsti moraliai indiferentišku.

"Mesturime atsiminti, kad nėra kilmingumo patyrimas, nors ir kovojama už teisingą tikslą. Jis sakė "Kas įvyko po didžiojo karo, vėl pasikartos. Žmonės atsiplės nuo moralinių prisilaikymų. Vis daugiau tyčiosis iš moralės tradicijų. Dešimtis Dievo Įsakymai bus triukšmingai padėti ant lentynos ir šukis 'Valgyk, gerk ir buk linksmas' bus garsesnis ir garsesnis.

"Tokioj situacijoj Krikščionys pasidarys nejautrus, ir kartu dvasinė ir moralinė Bažnyčios intucija pasidarys atbukusi ir pritemus, tada pasaulio viltys bus žu-ve.

Bažnyčia šiandien turi įeiti į žmonių kentėjimus, jei pasaulį norima išgelbėti."

BIELGORODO FRONTE EINA MUŠIAI

MASKVA, Rusija, liep. 11 d. — Šeštadienio kovų metu rusai sunaikino 273 vokiečių tankius Bielgorodo, Oriolo ir Kursko frontuose, šiandien paskelbė sovietų štabas.

Rusams pavyko atmušti vokiečių atakas ir numušti 83 prieš lėktuvus.

Sovietų štabas tvirtina, kad Kursko kovose žuvo 42,000 vokiečių karių, sunaikinti 2,338 nacių tankai ir numušti 1,037 lėktuvai.

"LIETUVIŲ ŽINIŲ" METINIS PIKNIKAS

— įvyks —

RUGPIUČIO — AUGUST, 1 DIENA

MACHOTOS DARŽE

Tai bene vienintelis šimet lietuvių piknikas Clevelande, kuris bus toks pat linksmas ir įdomus, kaip ir perreitalais metais.

Bus graži programa, muzika įvairių valgių ir gėrimų. — ĮZANGA 30c.

Perkant iškardo visą knygutę su 4-riais tikietais mokama už (4 tik.) tik \$1 arba 25c. tikietai.

Berlyno Radio Ruošia Gyventojus Prie Sicilijos Praradimo

LONDONAS, liepos 11 d. — Berlyno radijas vakar

pranešė Vokietijos gyventojams, jog sąjungininkams pavyko iškelti kareivių septyniose Sicilijos pakraščiuose, prityrė "Reuters."

Vokiečiai tvirtina esą italai visur labai smarkiai priešino, bet sąjungininkai vis dėlto pagrobė kelis punk-

tus. (Pasaulio istorija nežino kitos tokios stiprios invazijos, kaip sąjungininkų surostoji Sicilijon, sako vokiečių karo komentatorius Sertorius.)

Invaziją remia skaitlingi lėktuvai, daugelis karo laivų ir milijonas kareivių iš rės Afrikos pakraščiuose.

APSEIK RUPESTINGAI SU SAVO MAISTO SEIFU

Dėl kasdieninės problemos šeimą maitinti, Tamstai reikalingas yra maisto seifas — Elektros refrigeratoris, daugiau kaip niekad. Bet jai kas atsiktų su juo dabar, Jus turėtumet daug vargo kitą gauti arba kad ir pataisyti.

Todėl apseik rūpestingai su savo maisto seifu, teikiant gerą priežiūrą ir tinkamą vartojimą, kad ir toliau jums taupytyt maistą, sveikata, darbą, laiką, ir pinigus, dar ilgai iki po pergalės.

KAIP UŽLAIKYTI JŪSŲ ELEKTROS REFRIGERITERI!

1. Dažnai defrostvk. Neleisk ledu pasidaryti storesniam, kaip 1/4 colio.
2. Užlaikyk kabinetą švarų. Iš lauko pusės plauk drungnu vandeniu ir lengviu muilu. Išplauk vidų su nestipriu mišiniu šilto vandens ir "baking-sode". Užlaikyk kondenseri nuo dulkių ir nesvaros, tai yra lengva atlikti su rankiniu valymo įrankiu.
3. Neperkrauk. Nedėk karšto maisto į vidų. Nedėk maisto kuriam nebūtina refrigereiteris. Nelaikyk durų ilgiau atdarų nekaip reikalinga.
4. Patikrink durų rankena. Jei durų guma yra sausa ir kieta, pakeisk ją. Užstikrink, kad "plug" tvirtai įstatytas.
5. Alyvuok. Jei jūsų refrigereiteris turi atviro tipo mechanizmą, reikalinga kaskertėmis alyvuoti, kad gerai dėvėtųsi ir švelniai dirbtų.

THE ELECTRICAL LEAGUE OF CLEVELAND

METAI V

IVY

Ko reikia Lietuvių sekminga Laukia 2-3 d.d. į žiuos kel lietuvių v tu, kurie būdų ir p gelbėti laimėti k gauti pra mybė.

Tai beg tu garbin riuos dele bingai atl lele to k turi atlik gos, Ame suomenė i

Kartais liausi kor mai nene vaisių, jei neįvykdyt dėl būsim tuvių — ko pasirūpint mai būtų dyti jiebu Amerikos nė, per s teiks Ame rybai rei nam orga priemones

Tos prie dviejų dal gy.

Ameriko išskirti iš sias žmon rūpinti jas ferencijos būtų lail įvykdyti.

Žmonių tų būti p Lietuvių bet lėšas vykdyti, t čios lietuvišios kon draugijos, bai, rinkd lėtų tam t išdų pask vės reikala Konferenc Dėmesiu

Beto ir delegatai gijos narė žįstamų t kų Ameri rybos sup bams fina

Kaip bū tinga įeigi vienas de konferenci rinkty auk cijos progė Lietuvių T \$20 atvež gatų, tai / Tarybos i padidėtu \$ O kaip kiekvienan apylinkėje